Sprawozdanie z działalności niefinansowej NEWAG S.A. za rok 2017.

Nowy Sącz, 16 kwietnia 2018

Spis treści

1 Obszar zarządczy ... 4

1.1 Opis modelu biznesowego, produktów i strategicznych kierunków rozwoju ... 4

1.1.1 Sektor działalności i otoczenie rynkowe ... 4
1.1.2 Struktura Grupy ... 6
1.1.3 Rola spółek w Grupie ... 6
1.1.4 Członkostwo w organizacjach ... 7
1.1.5 Otrzymane nagrody ... 7
1.1.6 Akcjonariat ... 7
1.1.7 Nasze produkty - projektujemy > produkujemy > utrzymujemy ... 7
1.1.8 Nasi klienci ... 11
1.1.9 Charakterystyka rynku, na którym działa Spółka ... 12
1.1.10 Charakterystyka łańcucha dostaw ... 13
1.1.11 Zintegrowany System Zarządzania ... 14
1.1.12 Wartości Spółki ... 15
1.1.13 Nasi Interesariusze ... 16
1.1.14 Kierunki rozwoju Spółki ... 17
1.1.15 Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności ... 18

1.2 Ład zarządczy ... 18

1.2.1 Zarządzanie aspektami niefinansowymi (społecznymi, środowiskowymi) ... 18
1.2.2 Wykaz certyfikowanych systemów zarządzania ... 19
1.2.3 Opis systemu kontroli wewnętrznej ... 19
1.2.4 Zarządzanie ryzykiem ... 19

1.3 Zarządzanie etyką ... 24

2 Obszar środowiskowy ... 25

2.1 Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: zużycie materiałów i surowców ... 26

2.2 Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: paliwa i energia ... 26

2.3 Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: woda ... 27

2.4 Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: bioróżnorodność ... 28

2.5 Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: emisje do atmosfery ... 28

2.6 Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: odpady i ścieki ... 30

2.7 Zapewnienie zgodności z prawem i opłaty środowiskowe ... 31

3 Obszar społeczny i pracowniczy (S) ... 32

3.1 Korzystanie z pomocy publicznej i zlecenia publiczne ... 32

3.2 Poziom zatrudnienia i poziom wynagrodzeń ... 32

3.3 Relacje ze stroną pracowniczą i wolność zrzeszania ... 33

3.4 Bezpieczny pracodawca ... 33

3.5 Rozwój i edukacja ... 37

3.6 Zarządzanie różnorodnością ... 37

3.7 Prawa człowieka 38

3.8 Praca dzieci i praca przymusowa 38

3.9 Społeczności lokalne i zaangażowanie społeczne 38

3.9.1 Programy stypendialne i praktyki uczniowskie - współpraca z jednostkami edukacyjnymi na wszelkich poziomach, tj. szkoły zawodowe, technika i licea, uczelnie wyższe 38

3.9.2 Sponsoring i działalność charytatywna 40

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone w oparciu o Standard Informacji Niefinansowych (SIN), obejmuje informacje niefinansowe dotyczące NEWAG S.A. za okres od 1.1.2017 do 31.12.2017. Niniejsze sprawozdanie jest pierwszym raportem na temat informacji niefinansowych publikowanym przez Spółkę.

Równocześnie jednak, niniejsze sprawozdanie nie może być traktowane jako opracowanie zgodne z SIN.

1 Obszar zarządczy

1.1 Opis modelu biznesowego, produktów i strategicznych kierunków rozwoju

1.1.1 Sektor działalności i otoczenie rynkowe

Jesteśmy innowacyjną spółką z tradycjami sięgającymi roku 1876. Produkujemy nowoczesne elektryczne zespoły trakcyjne, lokomotywy elektryczne oraz spalinowe zespoły trakcyjne. Dzięki wieloletniemu doświadczeniu oferujemy naszym klientom modernizacje lokomotyw spalinowych oraz wagonów pasażerskich. Dbamy o wysoką jakość oferowanych produktów oraz wykonywanych usług. Na przestrzeni minionych 15 lat przeszliśmy skuteczną transformację od firmy zajmującej się usługami napraw taboru kolejowego do producenta nowoczesnych pojazdów kolejowych. Zaufali nam światowi liderzy branży. W konsorcjum z SIEMENS dostarczyliśmy 35 pojazdów metra dla Metra Warszawskiego. Z kolei z General Electric przeprowadziliśmy kompleksowe modernizacje lokomotyw dla LHS. Produkujemy w Polsce dla polskich i zagranicznych klientów. Nasze zakłady są zlokalizowane w Nowym Sączu i Gliwicach.

Grupa kapitałowa tworzona przez NEWAG S.A. prowadzi działalność w następujących segmentach: produkcja taboru szynowego i systemów sterowania, wynajem i zarządzanie nieruchomościami oraz zarządzanie know-how, marką i znakiem towarowym NEWAG, leasing taboru kolejowego.

Segment I – produkcja taboru szynowego i systemów sterowania oraz usługi naprawy, modernizacji, taboru szynowego (NEWAG S.A., INTECO S.A.). Jest to główny i podstawowy segment operacyjny grupy obejmujący spółkę dominującą, odpowiedzialny za 99,6% przychodów. Klientami Spółki są jednostki finansów publicznych co oznacza, iż zawierane umowy są wynikiem postępowań prowadzonych na podstawie Prawa Zamówień Publicznych. W roku 2017 przychody Spółki uzyskane z zamówień publicznych wyniosły 82% wszystkich przychodów Spółki, tj. 632 mln zł.

Segment II – wynajem i zarządzanie nieruchomościami (GLIWICE PROPERTY MANAGEMENT S.A., GALERIA SĄDECKA Sp. z o.o.). Segment ten ma marginalne znaczenie dla wyników finansowych Grupy.

Segment III – zarządzanie know-how, marką i znakiem towarowym NEWAG (NEWAG IP MANAGEMENT SP. z o.o.), organizacja finansowania dla spółek Grupy Kapitałowej, leasing i dzierżawa taboru kolejowego (NEWAG LEASE Spółka z o.o. SKA, NEWAG LEASE Sp. z o.o.). Spółka NEWAG IP Management prowadzi prace badawczo – rozwojowe i projektowanie oferowanych pojazdów Grupy oraz zajmuje się bieżącym wparciem w zakresie konstrukcyjnym i technologicznym NEWAG S.A.

Z punktu widzenia Grupy, najważniejszym segmentem jest segment I, na który składają się następujące główne kategorie produktów i usług: produkcja elektrycznych zespołów trakcyjnych, produkcja spalinowych zespołów trakcyjnych, produkcja lokomotyw elektrycznych, modernizacja lokomotyw spalinowych, modernizacja elektrycznych zespołów trakcyjnych oraz modernizacja wagonów osobowych. Ponadto Inteco S.A. sprzedaje systemy sterowania na rzecz NEWAG S.A. oraz inne urządzenia elektrotechniczne klientom spoza Grupy kapitałowej.

Do najważniejszych czynników zewnętrznych związanych ze specyfiką działalności Spółki i Grupy Kapitałowej którą tworzy, zaliczyć można następujące:

- wysokość nakładów inwestycyjnych na zakup nowego taboru lub modernizację starego taboru przewidzianą przez operatorów przewozów kolejowych, jednostki samorządu terytorialnego, operatorów miejskich systemów komunikacji tramwajowej – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko na lata 2014-2020,
- realizacja programu Luxtorpeda 2.0. jako jednego z 5 filarów rozwoju gospodarczego Polski,
- wysokość nakładów inwestycyjnych prywatnych przewoźników na zakup nowych lub modernizowanych lokomotyw,
- siła konkurentów na rynku oraz ich aktualny portfel zamówień (konkurencja cenowa),
- rozwój przewozów aglomeracyjnych realizowanych przez spółki zależne jednostek samorządu terytorialnego w Polsce,
- regulacje prawne dotyczące homologacji pojazdów w Polsce,
- struktura wiekowa taboru kolejowego w Polsce (elektrycznych zespołów trakcyjnych oraz lokomotyw),

- bariery eksportowe utrudniające wejścia na rynki zagraniczne (dotyczy to przede wszystkim certyfikacji pojazdów),
- rosnące wymagania techniczne i jakościowe zamawiających.

Mocne strony Spółki to:

- rozpoznawalna marka,
- bogate doświadczenie produkcyjne i sięgająca XIX wieku tradycja,
- szeroka oferta produktowa (pojazdy zgodne z TSI) oraz dywersyfikacja segmentów działalności,
- bardzo dobre zaplecze techniczne i technologiczne,
- wysokokwalifikowany zespół pracowników,
- certyfikowane systemy zarządzania, projektowania i jakości, zgodne z normami ISO oraz obowiązującymi normami branżowymi,
- wysoka i stale monitorowana jakość produktów i usług,
- stabilne i długoterminowe relacje z najważniejszymi dostawcami.

1.1.2 Struktura Grupy

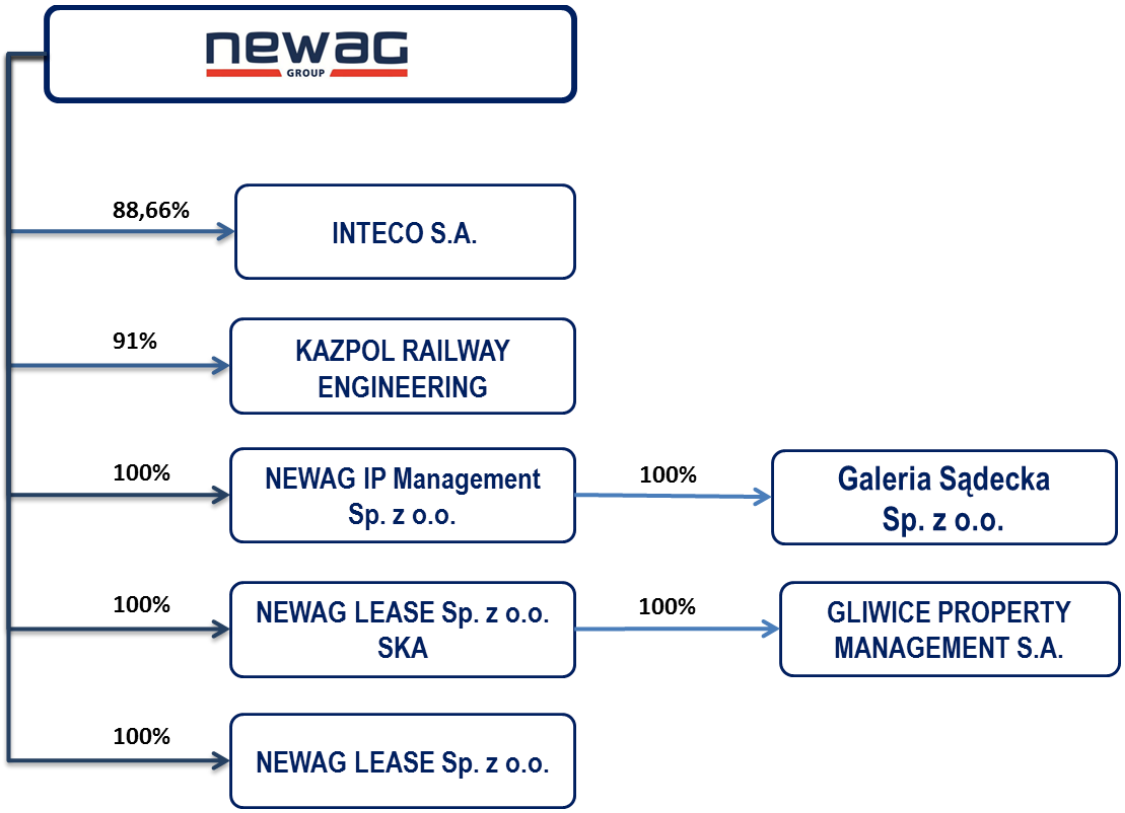

1.1.3 Rola spółek w Grupie

Rola Spółek w Grupie NEWAG została wskazana w punkcie 1.1.1 niniejszego raportu.

1.1.4 Członkostwo w organizacjach

NEWAG S.A. jest członkiem Stowarzyszenia Emitentów Giełdowych.

1.1.5 Otrzymane nagrody

11 lutego 2017 r. w Małopolskim Centrum Kultury Sokół w Nowym Sączu odbyła się gala plebiscytu Ziarnko Gorczycy 2017, podczas której zostały wręczone statuetki przyznawane za działalność charytatywną, wsparcie i empatię dla innych osób, a także pomoc dla inicjatyw społecznych. NEWAG S.A. został laureatem edycji plebiscytu w kategorii firma/stowarzyszenie.

1 maja 2017 roku podczas IX Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach Fundacja Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska" wręczyła wyróżnienia „Promotor Polskiej Gospodarki". W gronie laureatów znalazła się również Spółka.

1.1.6 Akcjonariat

Akcjonariusz	**Liczba Akcji /Liczba głosów stan na dzień publikacji**	**% głosów na WZ stan na dzień publikacji**
Jakubas Investment Sp. z o.o oraz pozostali sygnatariusze porozumienia z dnia 03.07.2015*	19 154 423	42,57
NATIONALE NEDERLANDEN OFE (dawniej ING OFE)	3 974 327	8,83
AVIVA OFE**	2 250 000	5,00
Metlife OFE**	2 259 958	5,02
Pozostali**	17 361 293	38,58
Razem	**45.000.001**	**100,00**

* Porozumienie o którym mowa w art. 87 ust. 1 pkt 5) Ustawy o ofercie (zawiadomienie przekazane w raporcie bieżącym nr 45/2015 oraz 21/2016) łączące Pana Zbigniewa Jakubasa, wraz z podmiotem zależnym Jakubas Investment sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, Pana Zbigniewa Konieczka wraz z podmiotem zależnym Sestesso sp. z o.o. z siedzibą w Młodowie oraz Pana Bogdana Borka wraz z podmiotem zależnym Immovent spółka z o.o. z siedzibą w Nowym Sączu .
** Zgodnie z zawiadomieniami przesłanymi przez akcjonariuszy w trybie art. 69 Ustawy o ofercie publicznej.

1.1.7 Nasze produkty - projektujemy > produkujemy > utrzymujemy

Portfolio produktów i usług

Oferujemy naszym klientom najwyższej jakości nowoczesne szynowe pojazdy pasażerskie, lokomotywy liniowe i manewrowe z usługami ich utrzymania i serwisu gwarancyjnego, systematycznie poszerzając gamę oferowanych wyrobów i usług. Opieramy nasz rozwój na jakości i bezpieczeństwie konstruowanych i produkowanych pojazdów oraz na dążeniu do pełnej satysfakcji naszych Klientów.

Lokomotywy

Spółka zajmuje się produkcją lokomotyw elektrycznych oraz kompleksową modernizacją i naprawami rewizyjnymi lokomotyw spalinowych i elektrycznych. Spółka produkuje lokomotywy elektryczne Griffin oraz Dragon. W roku 2017 nasz udział na rynku polskim w dostawach zrealizowanych wyniósł: dla nowych lokomotyw elektrycznych 67%, dla zmodernizowanych lokomotyw spalinowych 92%.

Spalinowe zespoły trakcyjne

Spółka zajmuje się produkcją spalinowych zespołów trakcyjnych oraz naprawami okresowymi eksploatowanych zespołów. Spalinowe zespoły trakcyjne przeznaczone są do obsługi potoków pasażerskich o średnim natężeniu w ruchu podmiejskim i regionalnym na niezelektryfikowanych liniach kolejowych. W roku 2017 nie dostarczyliśmy takiego pojazdu. W trakcie realizacji był kontrakt na dostawę 2 pojazdów dla Województwa Podkarpackiego.

Elektryczne zespoły trakcyjne

Spółka zajmuje się produkcją nowych oraz naprawami okresowymi i awaryjnymi tego typu pojazdów. Elektryczne zespoły trakcyjne to samojezdne, wieloczłonowe pasażerskie pojazdy trakcyjne, zasilane energią elektryczną pobieraną z sieci trakcyjnej, składające się z dwóch członów sterowniczych na obu końcach oraz członów pośrednich. Spółka produkuje elektryczne zespoły trakcyjne pod handlową marką „Impuls". W roku 2017 nasz udział w dostawach zrealizowanych na rynku polskim wyniósł 81%.

Wagony osobowe

Spółka zajmuje się naprawami wszystkich rodzajów wagonów osobowych wykorzystywanych w Polsce. Spółka może świadczyć wszystkie możliwe usługi związane z utrzymaniem wagonów – począwszy od przeglądów rocznych, poprzez naprawy awaryjne i rewizyjne, aż po naprawy główne z gruntowną modernizacją włącznie. W roku 2017 zmodernizowaliśmy 16 wagonów dla PKP IC.

Poniższa tabela przedstawia ilość wyprodukowanych / zmodernizowanych pojazdów w poszczególnych segmentach.

POJAZDY	**2017 r.**	**2016 r.**	**2017/2016**
	(w szt.)	(w szt.)	(%)
Lokomotywy	**42**	**62**	**-32%**
Modernizacje lokomotyw spalinowych	12	10	20%
Naprawy główne lokomotyw spalinowych	0	1	-100%
Modernizacje, naprawy główne lokomotyw elektrycznych	0	0	-
Produkcja lokomotyw elektrycznych	6	5	20%
Naprawy rewizyjne, rewizyjne z modernizacją lokomotyw elektrycznych	16	35	-54%
Naprawy rewizyjne lokomotyw spalinowych	8	11	-27%
Elektryczne zespoły trakcyjne	**38**	**24**	**58%**
Produkcja elektryczne zespoły trakcyjne	34	18	89%
Modernizacja elektryczne zespoły trakcyjne	0	0	-

Naprawy rewizyjne elektryczne zespoły trakcyjne	4	6	-33%
Spalinowe zespoły trakcyjne	**0**	**0**	**0%**
Produkcja spalinowe zespoły trakcyjne	0	0	0%
Wagony osobowe	**16**	**79**	**-80%**
Modernizacje, naprawy główne, naprawy rewizyjne wagony	16	79	-80%

Projektowanie

Projektowaniem pojazdów zajmuje się Spółka zależna NEWAG IP Management (zwana w dalszej części NEWAG IP).
Podczas projektowania pojazdów w Dziale Badań i Rozwoju NEWAG IP stosowana jest procedura nr SP-7.3-1: „Projektowanie". Celem procedury jest ustalenia zasad planowania, realizacji oraz kontroli prac projektowych związanych z projektowaniem wyrobu, oraz nowych technologii, które pozwolą spełnić wszelkie stawiane wymagania odnoszące się do: specyficznych oczekiwań klienta, bezpieczeństwa, jakości i komfortu podróżowania. Procedura ta bezpośrednio oddziałuje również na procesy obowiązujące w Dziale Technicznego Przygotowania Produkcji. Ma ona zastosowanie do prac projektowych realizowanych zarówno w NEWAG IP jak i u podwykonawców. Opis postępowania jest zgodny z wymaganiami normy PN-EN ISO 9001:2008, ISO 14001 oraz standardem IRIS rev.02.1 pkt 7.3 „Projektowanie i rozwój". Procedura ta określa typową ścieżkę powstawania dokumentacji konstrukcyjnej i technicznej wraz z harmonogramowaniem i przekazywaniem prac, jak również określa sposób postępowanie w sytuacjach nietypowych.

Zaprojektowany oraz wykonany produkt jest następnie poddawany procesowi certyfikacji i homologacji. W zależności od tego, czy produkt przeznaczony jest na rynek polski, czy też zagraniczny stosowane są odpowiednio dwie procedury:

- SP-7.2-3: Uzyskiwanie zezwoleń dla pojazdów kolejowych homologowanych na rynku polskim.
- SP-7.2-4: Uzyskiwanie zezwoleń dla pojazdów kolejowych homologowanych za granicą.

Procedury te określają wymagania na wszystkich etapach procesu homologacji, zmierzającego do otrzymania Zezwolenia na dopuszczenie do eksploatacji pojazdu kolejowego.

Interoperacyjność naszych produktów.

Nasze pojazdy/produkty są projektowane zgodnie z najnowszymi Technicznymi Specyfikacjami Interoperacyjności (TSI). TSI to zbiór szczegółowych wymagań technicznych i funkcjonalnych oraz procedur stwierdzania zgodności, dotyczących interoperacyjności pojazdów, które ogłaszane są przez Komisję Europejską. Oznacza to, że interoperacyjny tabor może poruszać się po interoperacyjnej infrastrukturze kolejowej i przemieszczać pomiędzy sieciami kolejowymi poszczególnych państw, bez konieczności zatrzymywania się na granicach, bez konieczności wymiany lokomotyw na granicach, bez konieczności zmiany maszynistów na granicach, bez potrzeby wykonywania przez maszynistów jakichkolwiek czynności specyficznych dla danej infrastruktury.

Audyty w nadzorze przeprowadzone są co najmniej raz na 2 lata, z tym że w pierwszym roku wytwarzania danego produktu przeprowadzane są co najmniej dwa audyty. W okresie ważności certyfikatów producent sprawuje również nadzór nad właściwym wykorzystaniem certyfikatów. Jest także zobowiązany do przechowywania wszelkich dokumentów oraz zapisów dotyczących reklamacji, działań korygujących i zapobiegawczych, odnoszących się do produktu objętego certyfikatem, oraz udostępniania tych dokumentów i zapisów na wniosek NoBo.

Zakup komponentów oraz części wykorzystywanych do produkcji poszczególnych produktów podlega procedurze SP-7.9-1: „Kontrola FAI". Celem tej procedury jest ustalenie zasad przeprowadzania kontroli pierwszej sztuki wyrobu [FAI], będącego pierwszym, wyprodukowanym wyrobem z zakładanej serii. Kontrola ma na celu minimalizację ryzyka i potwierdzenie, czy pierwszy wyrób jest w pełni zgodny z wymaganiami dotyczącymi jego funkcjonalności oraz bezpieczeństwa. Kontrola pierwszej sztuki ma za zadanie walidację procesów produkcyjnych, dokumentacji konstrukcyjnej oraz technologicznej wyrobu. Zasady te są zgodne z normą ISO 9001: 2009 oraz standardem IRIS rev.02.1 pkt 7.9 „Kontrola Pierwszej Sztuki". Procedura obejmuje wszystkie moduły i komponenty pojazdu wyprodukowane jako nowe lub modernizowane. Procedura obowiązuje wszystkich pracowników komórek organizacyjnych Spółki związanych z procesem produkcji.

Potwierdzeniem ukierunkowania strategii NEWAG S.A. na rozwój, nowoczesność, jakość i bezpieczeństwo produktów jest fakt dopuszczenia do eksploatacji rodziny elektrycznych pojazdów trakcyjnych w pełni zgodnych z najnowszymi wymaganiami TSI. W dniu 16 listopada 2016 r. NEWAG S.A. otrzymał pierwsze zezwolenia na dopuszczenie do eksploatacji dla typu pojazdu kolejowego zgodnego z Technicznymi Specyfikacjami Interoperacyjności (TSI) dla pojazdów IMPULS typu 31WE oraz 45WE. Zezwolenie to zostało wydane przez Urząd Transportu Kolejowego z Warszawy. Zezwolenie ważne jest bezterminowo. W 2017 r. uzyskaliśmy w sumie 78 zezwoleń.

Bezpieczeństwo i jakość naszych produktów.

Spółka spełnia wymagania Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) nr 402/2013 z dnia 30 kwietnia 2013 r. w sprawie wspólnej metody oceny bezpieczeństwa w zakresie wyceny i oceny ryzyka. Rozporządzenie to stosuje się przy wprowadzaniu wszelkich zmian systemu kolejowego w państwie członkowskim UE. Zmiany te mogą mieć charakter techniczny, eksploatacyjny lub organizacyjny.

W trakcie projektowania oraz certyfikacji produktów priorytetami są bezpieczeństwo i niezawodność produktów, dlatego też w każdym projekcie wykonywane są analizy RAMS (RAMS – skrót z ang.: Reliability - niezawodność, Availability - dostępność, Maintainability - utrzymanie, Safety - bezpieczeństwo). Analizy te wykonywane są zgodnie z procedurą SP-7.11-1: „Przeprowadzanie analizy RAMS". Celem jest ustalenie zasad przeprowadzenia analizy RAMS w celu wyboru najlepszej koncepcji w fazie projektowania wyrobu oraz zapewnienie dotrzymania w fazie produkcji wskaźników wynikających z analizy RAMS.

Analizy ryzyka prowadzone w procesie projektowania oraz certyfikacji produktów przeprowadzane są zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 402/2013 z dnia 30 kwietnia 2013 r. określającym wspólną metodę oceny bezpieczeństwa w zakresie wyceny i oceny ryzyka. Rozporządzenie to stosuje się przy wprowadzaniu wszelkich zmian systemu

kolejowego w każdym państwie członkowskim UE. Zmiany mogą mieć charakter techniczny, eksploatacyjny lub organizacyjny.

1.1.8 Nasi klienci

Nasze kilkudziesięcioletnie doświadczenie pozwoliło nam poznać i zrozumieć obecne i przyszłe potrzeby klientów, a także zdobyć głęboką wiedzę, rozwinąć unikalne kompetencje naszych pracowników oraz stale zwiększać znaczący potencjał techniczny Spółki. Wykorzystujemy szanse rynkowe dostarczając klientom nowe i zmodernizowane pojazdy szynowe, wraz z usługami ich utrzymania oraz pełnym serwisem gwarancyjnym. Strategia zbudowana na najwyższej jakości wyrobów i usług oraz na satysfakcji dotychczasowych Klientów jest naturalną i świadomie obraną drogą do stopniowego zwiększania udziału Spółki w rynku krajowym. Strategia ta powinna nam pozwolić, w średniej perspektywie czasowej, poszerzać grono zadowolonych klientów nie tylko na rynku krajowym, ale również na rynkach zagranicznych.

Najważniejszymi odbiorcami produktów i usług świadczonych przez Grupę są firmy wymienione w poniższej tabeli:

Podmiot	Usługa/Wyrób
Koleje Dolnośląskie S.A.	Elektryczne zespoły trakcyjne
„Koleje Mazowieckie – KM" Sp. z o.o.	Elektryczne zespoły trakcyjne
„PKP Intercity" Spółka Akcyjna	Wagony osobowe, elektryczne zespoły trakcyjne, lokomotywy elektryczne i spalinowe
Polregio Sp. z o.o.	Elektryczne i spalinowe zespoły trakcyjne
Urzędy Marszałkowskie	Elektryczne i spalinowe zespoły trakcyjne
Szybka Kolej Miejska Sp. z o.o.	Elektryczne zespoły trakcyjne
Łódzka Kolej Aglomeracyjna sp. z o. o.	Elektryczne zespoły trakcyjne
PKP CARGO S.A.	Lokomotywy spalinowe
PKP Linia Hutnicza Szerokotorowa Sp. z o.o.	Lokomotywy spalinowe
Pol-Miedź Trans Sp. z o.o.	Lokomotywy spalinowe
ORLEN Koltrans sp. z o. o.	Lokomotywy spalinowe i elektryczne
LOTOS Kolej Sp. z o.o.	Lokomotywy spalinowe i elektryczne
Ferrovia Circumetnea	Spalinowe zespoły trakcyjne

W roku 2017 przychody ze sprzedaży produktów i usług Spółki osiągnęły 786,9 mln PLN (z czego 97,7% w Polsce). Główni klienci Grupy to samorządy wojewódzkie, wojewódzkie kolejowe

spółki przewozowe, spółki z grupy kapitałowej tworzonej przez PKP S.A. oraz prywatni przewoźnicy kolejowi. Poniższa tabela przedstawia strukturę sprzedaży wg klientów.

KLIENT	% udział w sprzedaży
Koleje Dolnośląskie S.A.	27,63
Województwo Zachodniopomorskie	18,34
Województwo Małopolskie	16,73
Grupa kapitałowa PKP	9,42
ING Lease Sp. z o.o.	8,99
Pozostali klienci	18,90
Razem	**100,00**

1.1.9 Charakterystyka rynku, na którym działa Spółka

Głównymi konkurentami Spółki aktywnie działającymi na rynku polskim w segmencie produktowym elektrycznych zespołów trakcyjnych są: spółka Pojazdy Szynowe PESA (wraz podmiotem zależnym ZNTK Mińsk Mazowiecki S.A.) oraz Stadler Polska. Ze względu na specyfikę polskiego rynku i wielkość realizowanych zamówień, producenci zagraniczni (tacy jak Siemens, Alstom, Bombardier i CAF) bardzo rzadko biorąc udział w postępowaniach przetargowych.

Na rynku wykonawców napraw wagonów osobowych działa Wagon Opole, wykorzystując zasoby upadłego Taboru Szynowego Opole Sp. z o.o.. W zakresie modernizacji wagonów osobowych Spółka konkuruje z PESĄ oraz H. Cegielski – Fabryka Pojazdów Szynowych.

Na rynku nowych lokomotyw elektrycznych, dużą konkurencją są podmioty oferujące krótko lub średnioterminową dzierżawę lub leasing lokomotyw. Podmioty te najczęściej oferują lokomotywy produkcji największych europejskich producentów. Przykładem są firmy Akiem i Railpool wchodzące na rynek polski z krótko i średnioterminową dzierżawą lokomotyw Traxx produkcji Bombardiera oraz Vectron Siemensa. Lokomotywy tych producentów dysponują dopuszczeniami do operowania na sieciach kolejowych wielu europejskich krajów. W Polsce nowe lokomotywy elektryczne ma swojej ofercie również PESA.

Inne podmioty, na przykład Industrial Division, stanowią istotną konkurencję na rynku lokomotyw, gdyż mają w swojej ofercie dzierżawę, leasing lub sprzedaż starych lokomotyw krajowych (na przykład Skoda, EU07). Lokomotywy te zostały poddane naprawom głównym, a oferowane są po cenach bardzo konkurencyjnych w porównaniu z cenami dzierżawy nowoczesnych lokomotyw elektrycznych, nawet po uwzględnieniu słabszego wskaźnika dostępności technicznej starych lokomotyw.

NEWAG jest natomiast liderem na rynku modernizacji lokomotyw spalinowych, wyraźnie dystansując w tym segmencie konkurencję. Oferujemy klientom kompleksowe modernizacje lokomotyw SM42 do typów 6Dg/6Dl/18D, SM48 do typów 15/16D oraz ST44 do typów 311D/311Da.

1.1.10 Charakterystyka łańcucha dostaw

W 2017 roku dwudziestu największych dostawców pod względem obrotów stanowiło nieco powyżej 60% wydatków na zakup materiałów. Są to dostawcy kluczowych komponentów służących do produkcji, modernizacji oraz napraw taboru takich jak: silniki elektryczne i spalinowe, układy sterowania napędem, układy hamulcowe, systemy klimatyzacji, systemy multimedialne, wyposażenie wnętrz pojazdów. Dostawcy kluczowych komponentów mają zlokalizowane swoje zakłady produkcyjne na terenie Unii Europejskiej. 56[1]% dostawców Spółki to firmy polskie (z większościowym udziałem kapitału polskiego), a 57% kupowanych materiałów pochodzi z fabryk na terenie Polski.
Żaden z kluczowych dostawców nie jest monopolistą. Obroty handlowe z żadnym z dostawców nie przekroczyły 10% wartości przychodów ze sprzedaży.

Audyty dostawców prowadzone przez Dział Jakości zawierają rozdział 7, który dotyczy aspektów środowiskowych:

- Ogólne Warunki Dostawy (OWD) zamówień składanych przez Spółkę zawierają zobowiązanie dostawców do przeanalizowania oddziaływania wyrobu na środowisko, a także zobowiązanie dostawców do przeanalizowania optymalnej sprawności energetycznej dostarczanych urządzeń. OWD są załącznikiem do 100% zamówień generowanych przez system IFS, choć nie są częścią umów handlowych, nadrzędnych względem OWD.
- Spółka preferuje elektroniczny obieg faktur.
- Spółka kładzie także duży nacisk na gospodarkę opakowaniami zwrotnymi.

W procesie kwalifikacji i oceny dostawców NEWAG uwzględnia aspekty: Energetyczny, Środowiskowy i Zarządczy. Promowani są dostawcy posiadający certyfikaty ISO 9001, 14001 i 50001 (Formularze F/11-SI/7.4-2 i F04-SI01_8.4).

Dostawcy materiałów i usług zostali zakwalifikowani do trzech grup, które można scharakteryzować następująco:
Dostawcy materiałów strategicznych – zawierane są umowy, czas realizacji dostawy jest zazwyczaj długi, a wartość zamówień wysoka, wyroby przeważnie produkowane tylko dla NEWAG. Dostawcy ci zlokalizowani są głównie w Polsce lub w Europie, choć sporadycznie zdarzają się dostawy np. z Chin (Ultimate), gdzie łamanie praw człowieka jest potencjalnie możliwe. W aspekcie społecznym utrzymujemy z tymi dostawcami długoterminowe i strategiczne relacje.
Dostawcy materiałów logistycznych – składane są zamówienia, przedmiotem zamówień są produkty katalogowe o krótkim lub średnim czasie dostawy (LT), a dostawcami są głównie polskie firmy lub polskie przedstawicielstwa firm zagranicznych. Kraj producenta nie jest kontrolowany jednak wyroby muszą spełniać ściśle określone normy branżowe i unijne.

[1] Wskaźnik dotyczy dostawców dostarczających 80% zakupów

Podwykonawcy (outsourcing) – zawierane są umowy lub składane są zamówienia, które dotyczą głównie materiałów wykonywanych poza firmą z powodów kosztowych lub wydajnościowych. Dostawcy to głównie firmy lokalne.
Dostawcy usług dzielą się na:

- związanych z produktem np. świadczących usługi projektowe, badania i testy, tłumaczenia,
- pozaprodukcyjnych, realizujących usługi związane z bieżącą działalnością Spółki (na przykład: ochrona, sprzątanie, pranie ubrań roboczych itp.).

Nie kontrolujemy aspektu przestrzegania praw człowieka u naszych dostawców. Zwłaszcza w obszarze usług ochroniarskich i sprzątania prawdopodobne jest zatrudnianie pracowników na zasadach innych niż umowa o pracę. Znany nam jest jeden przypadek dostawcy klimatyzatorów (MERAK- Hiszpania), którego urządzenia montują więźniowie, jednak nie są to pracownicy przymusowi, a ich praca jest częścią narodowego programu resocjalizacji, a zatem przejawem Społecznej odpowiedzialności Biznesu (CSR).

1.1.11 Zintegrowany System Zarządzania.

Spółka wdrożyła, skutecznie utrzymuje i ciągle doskonali Zintegrowany System Zarządzania, w ramach którego funkcjonuje również System Zarządzania Środowiskowego zgodny z wymaganiami normy ISO 14001 oraz System Zarządzania Energią zgodny z wymaganiami normy ISO 50001. Wdrożenie i utrzymanie obu tych systemów ma na celu zwiększenie efektywności środowiskowej i energetycznej Spółki oraz zapewnienie właściwego nadzoru nad wpływem firmy i jej działań na środowisko naturalne, oraz zużycie nieodnawialnych zasobów naturalnych.

W 2016 i 2017 roku NEWAG S.A. uzyskała certyfikaty potwierdzające spełnienie przez wdrożone w Spółce systemy zarządzania wymagań norm ISO 14001 i 50001. Certyfikaty wydane zostały na podstawie pozytywnego wyniku badania audytowego przeprowadzonego przez zewnętrzną, akredytowaną jednostkę certyfikującą BV. W grudniu 2017 roku system zarządzania środowiskowego został poddany ponownej ocenie w związku z aktualizacją wymagań normy odniesienia. Ponowna ocena była podstawą do uzyskania certyfikatu na zgodność z zaktualizowanymi wymaganiami normy ISO 14001 Polityka Zintegrowanego Systemu w zakresie zarządzania środowiskowego i energią.

Nadrzędnym celem działalności naszej Spółki jest projektowanie, produkcja, naprawa i modernizacja taboru szynowego spełniającego stale rosnące wymagania rynku. Działania operacyjne realizowane są w ramach utrzymywanego przez NEWAG systemu zarządzania zgodnego ze Standardem IRIS rev.02.1, PN-EN ISO 9001:2008, PN-EN ISO 14001:2015 oraz PN-EN ISO 50001:2012.
Zaufanie klientów oraz rynkowy wizerunek Spółki budowane są poprzez zapewnienie konkurencyjności, niezawodności i bezpieczeństwa naszych pojazdów w ciągu całego okresu ich eksploatacji.
Cel ten realizujemy przez:

- Identyfikację oraz określenie wymogów, potrzeb i oczekiwań klientów, które muszą zostać spełnione, a także oczekiwań wewnętrznych i zewnętrznych stron zainteresowanych,
- Określenie i spełnienie zobowiązań dotyczących zgodności produktów oraz systematyczne dokonywanie oceny zgodności z tymi zobowiązaniami,

- Spełnianie wszystkich przepisów prawnych w zakresie ochrony środowiska i zarządzania energią wymaganych przez jednostki administracji państwowej.
- Spełnianie określonych przez Klientów wymagań prawnych i normatywnych w zakresie jakości wyrobów oraz ich wpływu na środowisko w ciągu całego cyklu życia produktu,,
- Zapobieganie powstawaniu negatywnego wpływu działalności firmy na środowisko,
- Współpracę i pozyskiwanie dostawców materiałów o wymaganej jakości, którzy mają stabilną pozycję rynkową,
- Promowanie zakupu energooszczędnych produktów i usług oraz projektów na rzecz poprawy wyniku energetycznego,
- Stałą kontrolę jakości wytwarzanych wyrobów,
- Monitorowanie i optymalizację przebiegu procesów i obniżanie kosztów produkcji, w tym monitorowanie poziomu zużycia surowców i mediów energetycznych,
- Zapewnienie dostępności informacji i wszelkich zasobów niezbędnych dla osiągnięcia celów i realizacji zadań,
- Doskonalenie rozwiązań technicznych poprzez modernizację parku maszynowego oraz wprowadzanie nowych technologii, materiałów i surowców, które są bezpieczne w użyciu, przyjazne dla środowiska i redukują zużycie energii,
- Organizowanie stanowisk pracy, które wpływają na zwiększenie efektywności produkcji,
- Minimalizowanie zagrożeń środowiska pracy poprzez stosowanie najnowszych technik i narzędzi na stanowiskach roboczych,
- Zapewnienie ochrony środowiska naturalnego poprzez segregację oraz ograniczanie poziomu wytwarzanych odpadów i emisji zanieczyszczeń do środowiska, szczególnie istotnych w Kotlinie Sądeckiej,
- Dokonywanie systematycznej identyfikacji zagrożeń i ryzyka zawodowego oraz szkód rzeczowych,
- Zapobieganie problemom mogącym wystąpić w Przedsiębiorstwie dzięki identyfikacji występujących ryzyk,

Powyższe cele Kierownictwo Spółki realizuje, zobowiązując się jednocześnie do ciągłego doskonalenia skuteczności Zintegrowanego Systemu Zarządzania oraz uwzględniając kontekst całej organizacji. Ciągłe doskonalenie realizowanych procesów, procedur i instrukcji przyczynia się do redukcji zanieczyszczeń emitowanych do otoczenia, oraz poprawy wyniku energetycznego Spółki.

Polityka ZSZ jest elementem strategii funkcjonowania firmy. Wszyscy pracownicy są świadomi postawionych celów oraz tego, że każda czynność ma wpływ na satysfakcję klientów oraz oddziałuje na środowisko i zużycie energii.

1.1.12 Wartości Spółki

Ludzie to nasz najcenniejszy zasób. Dajemy pracownikom możliwości i wspieramy ich w rozwoju. Budujemy przyszłość na fundamentach zaangażowania i kompetencji pracowników.

Elastyczność. Bezustannie szukamy lepszych rozwiązań. Promujemy zaangażowanie i inicjatywę, dzięki czemu wyzwalamy w pracownikach dążenie do innowacji. Zmieniamy i doskonalimy naszą organizację, aby móc wyprzedzać oczekiwania klientów.

Klienci. Z entuzjazmem i starannością realizujemy potrzeby klienta, którego zadowolenie i satysfakcja ze współpracy z nami oraz dostarczanych przez nas usług i produktów jest naszym nadrzędnym celem.

Sumienność. Podchodzimy do pracy z pełnym zaangażowaniem i należytą dokładnością, troszcząc się o najwyższą jakość i pewność terminów. Nasza praca wpływa na efekty pracy innych, wobec czego w duchu współpracy koncentrujemy się na rzetelnym wykonywaniu swoich zadań.

1.1.13 Nasi Interesariusze

Spółka buduje kontakty z interesariuszami w sposób odpowiedzialny. W trosce o jakość relacji częstotliwość interakcji i kanały komunikacji są dostosowane do aktualnych oczekiwań interesariuszy.

W ramach prac nad przeglądem i aktualizacją Zintegrowanego Systemu Zarządzania w IV kwartale 2017 r. przeprowadzona została w Spółce analiza interesariuszy. W procesie tym wzięli udział dyrektorzy i kierownicy z wszystkich kluczowych obszarów firmy. W efekcie pogłębionych wywiadów powstała mapa interesariuszy zamieszczona poniżej.

Za kluczowych interesariuszy Spółki zostali uznani:

- Klienci
- Konsorcjanci
- Pracownicy
- Akcjonariusze
- Dostawcy komponentów i usług strategicznych.

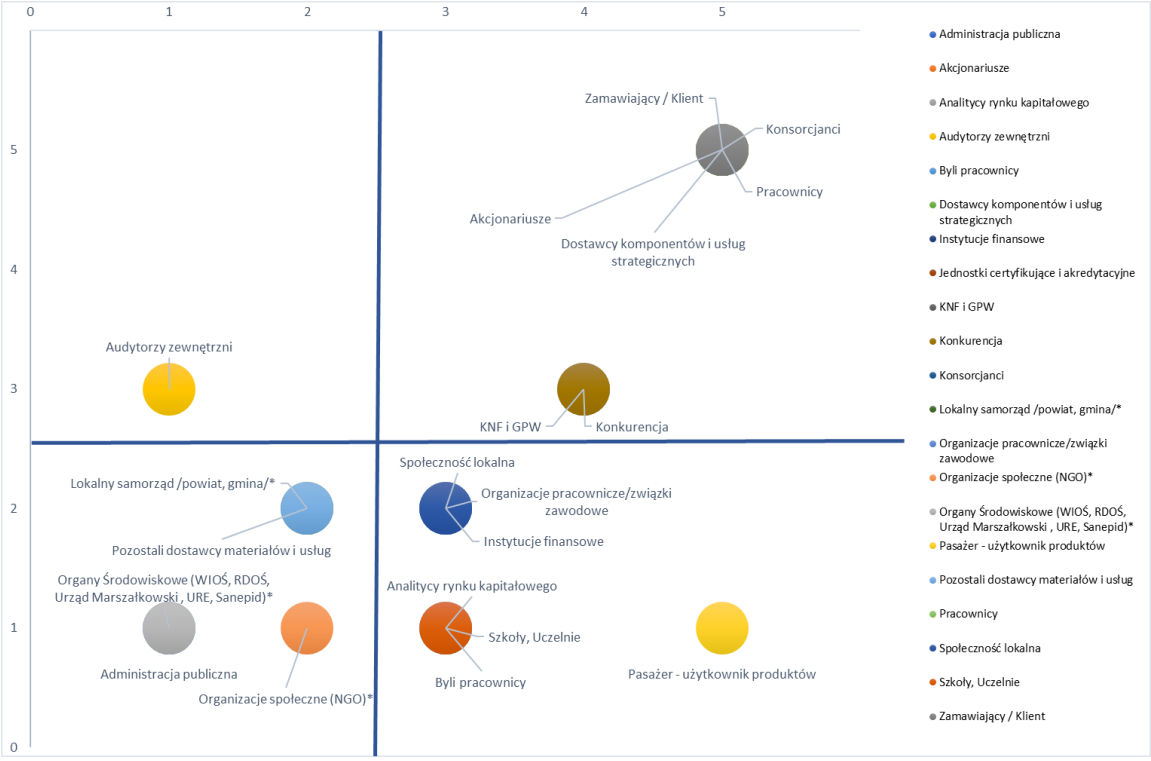

1.1.14 Kierunki rozwoju Spółki

Strategicznym celem Spółki jest ciągłe wzmacnianie pozycji lidera na rynku produkcji, modernizacji oraz naprawy taboru kolejowego w Polsce oraz oferowanie jak największej wartości dodanej klientom Spółki i zwiększanie jej wartości.

Spółka zamierza realizować następujące inicjatywy strategiczne:

- utrwalanie przewagi konkurencyjnej Spółki;
- poprawa efektywności funkcjonowania Spółki;
- rozszerzenie działalności Spółki na rynki zagraniczne;
- systematyczny wzrost przychodów ze sprzedaży;
- dalszy rozwój kompetencji w zakresie projektowania i produkcji nowych pojazdów kolejowych;
- utrzymanie konserwatywnej strategii finansowania działalności; oraz
- zaspokajanie potrzeb klientów Spółki w obszarze wszystkich segmentów działalności Spółki oraz zapewnianie klientom oczekiwanego poziomu jakości obsługi.

Utrwalanie przewagi konkurencyjnej Spółki

Zamierzamy utrwalać swoją przewagę konkurencyjną poprzez: (i) stałą poprawę jakości produkowanych pojazdów lub oferowanych usług przekładającą się na wysoką dostępność eksploatacyjną pojazdów, (ii) stosowanie innowacyjnych rozwiązań technologicznych, (iii) projektowanie pojazdów z myślą o uzyskaniu jak najniższych kosztów cyklu życia pojazdów, (iv) zapewnienie bezpieczeństwa pasażerom, (v) wysoką elastyczność cenową, (vi) zapewnienie czasu realizacji zamówień zgodnego z oczekiwaniami klientów oraz (vii) kreowanie kapitału intelektualnego i ciągłe podnoszenie kompetencji zespołu.

Poprawa efektywności funkcjonowania Grupy

Zamierzamy poprawiać swoją efektywność poprzez: (i) optymalizację procesów produkcyjnych, (ii) minimalizowanie kosztów magazynowania materiałów (efektywne zarządzanie zapasami magazynowymi), (iii) maksymalizację standaryzacji systemów, podzespołów i modułów w każdym segmencie działalności Grupy w procesie produkcji nowych pojazdów, (iv) pogłębienie outsourcingu materiałów i usług, których koszty nabycia są znacząco niższe od własnych kosztów wytworzenia, (v) selektywny i optymalny kosztowo dobór systemów, podzespołów oraz modułów o takiej jakości, która umożliwia istotną redukcję przyszłych kosztów serwisu i utrzymania pojazdów, (vi) rozwój systemu zarządzania zgodnego ze standardem IRIS.

IRIS to ogólnoświatowy system stworzony do samooceny oraz oceny przez niezależne jednostki certyfikujące systemów zarządzania biznesem specyficznych dla przemysłu kolejowego. Standard IRIS jest oparty o wymagania przedstawione w normie ISO 9001. Analogicznie do EN 9100 (AS 9100), ISO 13485, czy też TS 16949, standard IRIS uzupełnia wymagania systemu zarządzania jakością o dodatkowe wymagania charakterystyczne dla branży kolejowej. Korzyści płynące ze stosowania i rozwijania systemu zarządzania opartego o standardy IRIS to: (i) wzrost jakości w całym łańcuchu dostaw, (ii) wzrost skuteczności oceny i kwalifikacji poddostawców dla kolejnictwa, (iii) obniżenie kosztów producentów i poddostawców, (iv) poprawę dostępności do specyficznych, znaczących danych dotyczących producentów dla kolejnictwa, co ma na celu polepszenie współpracy i realizacji interesów w branży, (v) jednolita, uznana na całym świecie certyfikacja zamiast różnych standardów producenckich, (vi) zwiększenie efektywności urządzeń taboru kolejowego.

Rozszerzenie działalności na rynki zagraniczne

Prowadzimy działania mające na celu realizację projektów na rynkach zagranicznych, koncentrując się na rynkach otwartych o słabej konkurencji lokalnej, ze szczególnym naciskiem na działania niszowe. Kierunki rozwoju Spółki to kraje europejskie (zwłaszcza kraje europejskie o trakcji 3kV DC), Włochy, kraje byłych republik radzieckich, kraje Bliskiego Wschodu (arabskie), Afryki Północnej.

Systematyczny wzrost przychodów ze sprzedaży

Zamierzamy zwiększyć przychody generowane przez poszczególne segmenty działalności operacyjnej poprzez podejmowanie działań mających na celu zwiększenie zakresu współpracy z obecnymi klientami oraz pozyskanie nowych klientów. Działania te będą ukierunkowane w szczególności na spełnienie w jak największym zakresie oczekiwań i potrzeb klientów, w szczególności poprzez: (i) rozszerzenie oferty produktów i usług, (ii) aktywną politykę cenową skorelowaną z bieżącą sytuacją rynkową i ogłaszanymi postępowaniami przetargowymi, (iii) utrwalanie pozytywnego wizerunku Grupy, oraz (iv) ciągłe doskonalenie jakości oferowanych produktów.

Zaspokajanie potrzeb klientów Spółki w obszarze wszystkich segmentów działalności oraz zapewnianie klientom oczekiwanego poziomu jakości obsługi

Dążymy do zaspokajania potrzeb klientów poprzez prowadzenie na szeroką skalę polityki informacyjnej skierowanej do użytkowników pojazdów. Obejmuje ona nie tylko szkolenia użytkowników pojazdów z zakresu obsługi, ale również zapewnienie szerokiej gamy materiałów dot. odpowiedniego utrzymania taboru. Ponadto będziemy kontynuować działania związane z utrwalaniem pozytywnego wizerunku Spółki.

1.1.15 Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności

Zarząd Spółki określił listę kluczowych niefinansowych wskaźników wyników, które są monitorowane i będą raportowane w ramach sprawozdawczości niefinansowej.

Kluczowe niefinansowe wskaźniki efektywności:

- efektywność wykorzystania roboczogodzin - stosunek normatywnych godzin do godzin przepracowanych; wartość za rok 2017- 100,68%
- wypadkowość - liczba wypadków przy pracy skutkujących zwolnieniem lekarskim pracowników Spółki w danym roku * 1000000/liczba roboczogodzin w tym okresie; wartość wskaźnika za rok 2017 - 1,49

1.2 Ład zarządczy

Ład zarządczy Spółki opisany został w „Sprawozdaniu Zarządu z działalności grupy kapitałowej" za rok 2017.

1.2.1 Zarządzanie aspektami niefinansowymi (społecznymi, środowiskowymi)

Istotne dla nas zagadnienie niefinansowe w obszarze środowiskowym to:

- Emisje,
- Zużycie energii,
- Odpady i ścieki,
- Hałas.

Istotne dla nas zagadnienia niefinansowe w zakresie społecznym (pracowniczym, społecznym i praw człowieka) to:

- Relacje ze stroną pracowniczą
- Bezpieczeństwo i higiena pracy
- Rozwój i edukacja pracowników
- Społeczność lokalna i zaangażowanie społeczne

1.2.2 Wykaz certyfikowanych systemów zarządzania

Posiadamy następujące certyfikowane systemy zarządzania:

- System zarzadzania jakością ISO 9001:2008
- System zarządzania jakością w kolejnictwie - International Railway Industry Standard (IRIS) Revision 02
- System zarządzania środowiskowego ISO 14001:2015 (lokalizacja w Nowym Sączu)
- System zarządzania energią ISO 50001:2011

Ponadto Spółka stosuje niepodlegający certyfikacji System zarządzania ryzykiem zgodny z normą ISO 31000.

1.2.3 Opis systemu kontroli wewnętrznej

Począwszy od debiutu giełdowego w Spółce funkcjonują procedury wewnętrzne, regulujące sporządzanie, zatwierdzanie, publikację i przeznaczenie jednostkowych i skonsolidowanych raportów okresowych dla Grupy Kapitałowej. Spółka prowadzi również jednolitą dla całej Grupy Kapitałowej politykę informacyjną.

W strukturze Spółki funkcjonuje Dział Audytu i Systemów Zarządzania. Dział ten prowadzi audyty wewnętrzne zgodnie z rocznym planem audytów oraz przeprowadza doraźne działania kontrolne.

1.2.4 Zarządzanie ryzykiem

Jednostka Dominująca stosuje System zarządzania ryzykiem zgodny z normą ISO 31000. Szczególny nacisk został położony na operacyjne zarządzanie ryzykiem w związku z realizowanymi projektami dostaw produkowanych/modernizowanych pojazdów oraz zarządzanie ryzykami środowiskowymi. Monitorowanie i ocena ryzyk odbywa się w odniesieniu do procesów. W systemie wyróżnione zostały ryzyka projektowe oraz ryzyka korporacyjne. System wspierany jest odpowiednim oprogramowaniem usprawniającym proces. Zarządzanie systemem ERM powierzone zostało menedżerowi ryzyka. Właścicielami ryzyk są właściciele poszczególnych procesów i to na nich spoczywa obowiązek okresowej oceny poziomu ryzyk oraz stosowanych mechanizmów kontroli. Skuteczność systemu ERM podlega ocenie i weryfikacji przez Dział Systemów Zarządzania i Audytu Wewnętrznego.

Ryzyka korporacyjne.

Ryzyko związane z zaostrzoną konkurencją i ryzykiem cen. Spółka jest narażona na zaostrzoną konkurencję z innymi podmiotami i ryzykiem spadku cen. Wynika to z ograniczonej ilości przetargów na zakup i modernizację nowego taboru kolejowego oraz różnego stanu portfela zamówień podmiotów konkurencyjnych. Skutkować to może spadkiem cen poszczególnych typów

pojazdów a w efekcie również marży. Wskazane okoliczności mogą mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową lub wyniki Spółki. Spółka prowadzi bieżący monitoring sytuacji rynkowej oraz śledzi tendencje w zakresie cen.

Ryzyko roszczeń związanych z wadami oferowanych produktów. Oferowane przez Spółkę produkty mogą być przedmiotem roszczeń z tytułu ich wadliwości, w tym roszczeń o prace naprawcze w związku z wadami takich produktów, w szczególności w ramach gwarancji lub rękojmi. Pojazdy kolejowe, które Spółka produkuje, modernizuje lub naprawia, są bardzo zaawansowane technicznie i mają bardzo złożoną konstrukcję. Może to być przyczyną powstania ewentualnych błędów technologicznych i konstrukcyjnych. Przedmiotowe ryzyko dotyczy szczególnie innowacyjnych rozwiązań, które stosowane są w nowych typach pojazdów kolejowych produkowanych przez Spółkę. Błędy projektowe i konstrukcyjne mogą w znaczny sposób utrudnić i opóźnić etap produkcji pojazdów, a po ich oddaniu do eksploatacji, narazić na koszty związane ze zmianą ich konstrukcji lub naprawą reklamacyjną. Przekazanie do sprzedaży produktów wadliwych może zmusić Spółkę do poniesienia znaczących kosztów związanych z obsługą reklamacji oraz może mieć wpływ na utratę zaufania do Spółki jako partnera handlowego.

Wskazane okoliczności mogą mieć istotny negatywny wpływ na działalność, sytuację finansową lub wyniki Spółki. Dodatkowym zabezpieczeniem dla Odbiorców produktów Emitenta jest wysoka polisa OC.

Ryzyka związane z dostępem do infrastruktury w tym kradzieży i zniszczenia mienia. Spółka dysponując nowoczesnym parkiem maszynowym, jak również innymi aktywami trwałymi narażona jest na różnego rodzaju ryzyka związane ze zniszczeniem lub kradzieżą. W celu zabezpieczenia się przed tym ryzykiem Spółka wykupuje odpowiednie polisy ubezpieczeniowe oraz korzysta z całodobowych usług firm ochroniarskich. Ponadto Spółka jest objęta systemem monitoringu.

Ryzyka związane z obszarem HR. Spółka narażona jest na szereg ryzyk związanych z obszarem HR takich jak ryzyko strajku, ryzyko braku pracowników i / lub braku kompetentnych pracowników, ryzyka związane z rozliczeniami płacowymi i pochodnymi.

Ryzyka związane z zakupami. Spółka narażona jest na ryzyko dostaw komponentów i części niespełniających wymagań, ryzyko utraty źródeł dostaw oraz ryzyko nadużyć. Działaniami ograniczającymi są procesy kwalifikacji dostawców, proces First Article Insepction jak również polityka etyki.

Ryzyko niskiego popytu na usługi/produkty Spółki (brak środków na finansowanie wymiany i modernizacji taboru). W Polsce nie został przyjęty długofalowy plan zakupów i modernizacji taboru kolejowego, czego efektem jest dokonywanie jedynie jednostkowych zleceń dotyczących modernizacji taboru kolejowego oraz zakupów ograniczonego wolumenu produktów oferowanych przez Spółkę lub zakupów ich krótkich serii, co skutkuje brakiem stałej liczby zamówień. Powoduje to nasilenie działań ze strony konkurencyjnych podmiotów zmierzających do ograniczenia możliwości swoich konkurentów w zakresie uzyskiwanych zleceń, w tym przede wszystkim poprzez wykorzystywanie możliwości formalnych w procesach przetargowych. Ponadto, na rynku produkcji, modernizacji oraz naprawy taboru kolejowego można zaobserwować przedłużanie procedur przetargowych również przez zamawiających oraz odwlekanie procesów decyzyjnych, spowodowane głównie zależnością zamawiających od ilości środków publicznych przeznaczanych na zakupy, modernizację lub naprawy taboru kolejowego. Powyższe okoliczności mogą przekładać się na niemożność uzyskania optymalnej liczby zamówień przez Spółkę i, w konsekwencji, na niewykorzystanie w pełni możliwości produkcyjnych Spółki. Dlatego też Spółka podejmuje działania związane z rozwijaniem sprzedaży eksportowej zarówno samodzielnie jak i z partnerami zagranicznymi.

Ryzyko związane z roszczeniami byłych właścicieli do nieruchomości stanowiących przedmiot prawa użytkowania wieczystego lub własności Jednostki Dominującej. Jednostka Dominująca jest narażona na ryzyko wynikające z faktu, iż stwierdzenie nabycia prawa użytkowania wieczystego lub własności znaczących nieruchomości Jednostki Dominującej następowało w odniesieniu do nieruchomości pozostających w zarządzie Jednostki Dominującej, a stanowiących własność Skarbu Państwa wskutek nacjonalizacji, do której doszło na podstawie historycznie obowiązujących przepisów prawa. W chwili obecnej, wobec uchylenia przepisów nacjonalizacyjnych i braku jasnych regulacji reprywatyzacyjnych, podnoszone mogą być różnorodne roszczenia wynikające m.in. z możliwości naruszenia praw osób trzecich w wyniku nabycia prawa użytkowania wieczystego lub własności znacjonalizowanych uprzednio nieruchomości prywatnych. Zgodnie z wiedzą Jednostki Dominującej, niektóre nieruchomości Jednostki Dominującej mogą być dotknięte wadami w zakresie skuteczności i zgodności z prawem pierwotnego nabycia praw do nieruchomości w dotychczasowym zakresie

Ryzyko cenowe. Spółka nie posiada inwestycji w aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, w związku z czym nie narażona jest na ryzyko cen dotyczące tego typu inwestycji.
Ryzyko walutowe. W 2017 roku Spółka nie przeprowadzała żadnych znaczących transakcji eksportowych rozliczanych w walutach obcych wobec czego w tym zakresie nie dokonywane były transakcje zabezpieczające - gwarantujące uzyskanie planowanej wielkości przychodów wyrażonych w PLN wobec zmienności kursów walut obcych. Jednocześnie w tym okresie zostały rozliczone dwie, zawarte jeszcze w 2016 roku, transakcje FORWARD zawierane jako zabezpieczenie poziomu przychodów dla kontraktu z FSE.
Dla transakcji importowych realizowana jest dotychczasowa polityka oparta na systematycznym zakupie walut na perspektywiczne zobowiązania przy wykorzystywaniu bieżących minimów kursów. Powyższe wynika z utrzymującego się od lat podobnego udziału importu w wartości zakupów materiałowych.
Główną waluta rozliczeniową jest EUR. Struktura pozycji bilansowych wyrażonych w EURO na 31.12.2017 roku przedstawia poniższa tabela. Jak widać, wartość pozycji zaliczanych po stronie aktywów wyrażona w EURO, jest wyższa niż wartość zobowiązań.

Pozycje bilansowe w walucie	EUR
środki pieniężne	2 365
należności	17 097
zobowiązania z tyt. dostaw, robót i usług i pozostałe	8 086
zobowiązania z tytułu leasingu	1 563
szacowany wpływ wzrostu kursu waluty o 5% na wynik finansowy wg średniego kursu NBP na dzień 31.12.2017	+ 2 047
szacowany wpływ spadku kursu waluty o 10% na wynik finansowy wg średniego kursu NBP na dzień 31.12.2017	+ 4 093

Ryzyko stóp procentowych. Spółka narażona jest na ryzyko stóp procentowych w związku z korzystaniem z kredytów bankowych oprocentowanych oraz pożyczek według zmiennej stopy procentowej WIBOR.

Na koniec okresu sprawozdawczego Spółka nie posiada pozycji zabezpieczających przed ryzykiem stóp procentowych. Należy zwrócić uwagę, że podstawowe stopy procentowe NBP pozostają niezmienne od marca 2015. Rada Polityki Pieniężnej w komunikacie z dnia 11 kwietnia 2018 r. wskazała, że obecny poziom stóp procentowych sprzyja utrzymaniu polskiej gospodarki na ścieżce zrównoważonego wzrostu oraz pozwala zachować równowagę makro ekonomiczną. Prezes NBP, na konferencji prasowej wskazanym powyżej posiedzeniu RPP powiedział iż, w „perspektywie dwóch lat nie widać żadnych chmur, które zmusiłaby Radę do zmiany stóp procentowych, poza niespodziewanym rozwojem sytuacji". Analiza wpływu zmiany stóp procentowych została przedstawiona w tabeli poniżej.

31.12.2017 (w tys.)	założone odchylenie	termin zapadalności		
		< rok	1-3 lata	> 3 lat
WIBOR	+0,25 p.p.	-950 PLN	-923 PLN	-175 PLN
WIBOR	+0,50 p.p.	-1.901 PLN	-1 847 PLN	-350 PLN
EURIBOR	+0,25 p.p.	0 EUR	0 EUR	0 EUR
EURIBOR	+0,50 p.p.	0 EUR	0 EUR	0 EUR

31.12.2016 (w tys.)	założone odchylenie	termin zapadalności		
		< rok	1-3 lata	> 3 lat
WIBOR	+0,25 p.p.	-788 PLN	-1 056 PLN	-313 PLN
WIBOR	+0,50 p.p.	-1 576 PLN	-2 111 PLN	-626 PLN
EURIBOR	+0,25 p.p.	0 EUR	0 EUR	0 EUR
EURIBOR	+0,50 p.p.	0 EUR	0 EUR	0 EUR

Ryzyko kredytowe. Ryzyko kredytowe rozumiane jako brak możliwości wywiązania się z zobowiązań wierzycieli Spółki wiąże się z wiarygodnością kredytową klientów i dotyczy należności z tytułu dostaw i usług.
Spółka w znaczącej części współpracuje ze spółkami grupy PKP o znanym standingu finansowym, gdzie opóźnienia w płatnościach są niewielkie. Z kolei jednostki samorządowe i spółki przewozowe to podmioty o bardzo dobrym standingu finansowym.
W stosunku do nowych kontrahentów oraz tych, którzy nie realizowali terminowo zobowiązań, stosowane są zabezpieczenia w postaci: przedpłat, częściowych płatności, weksli in blanco oraz gwarancji.
Należności z tytułu dostaw robót i usług od jednostek powiązanych stanowią 0,4% natomiast od jednostek pozostałych 99,6%. Należności nieprzeterminowane stanowią 70% wszystkich należności. Na należności wątpliwe tworzone są rezerwy aktualizujące ich wartość. Spółka na bieżąco dokonuje oceny zdolności kredytowej odbiorców, dokonując indywidualnej oceny.
Ryzyko utraty płynności. Kierownictwo Spółki zarządza płynnością w oparciu o opracowane procedury wewnętrzne, zakładające dostępność finansowania zewnętrznego dzięki wystarczającej kwocie instrumentów kredytowych.
Podstawą ustalania zapotrzebowania na środki pieniężne jest plan finansowy w układzie miesięcznym, w ramach którego opracowywane są przepływy pieniężne.

Dodatkowo w okresach dwutygodniowych opracowywana jest prognoza przepływów pieniężnych oparta na zestawieniu zobowiązań oraz należności z uprawdopodobnionym wpływem środków pieniężnych.
Prowadzone działania mają wpływ na redukcję ryzyka płynności.
Na dzień bilansowy Spółka posiada następujące zobowiązania:

- z tytułu kredytów i pożyczek w kwocie 466 658 tys. zł z czego wobec jednostek powiązanych w kwocie 410 599 tys. zł. Pozostałe – 56 059 tys. zł to kredyty bankowe krótkoterminowe,
- z tytułu leasingu w wysokości 83 939 tys. zł,
- z tytułu dostaw robót i usług oraz pozostałe 273 522 tys. zł z czego wobec jednostek powiązanych w kwocie 27 835 tys. zł.

Ryzyka środowiskowe. W ramach systemu zarządzania środowiskiem Jednostka Dominująca również monitoruje ryzyka w tym aspekcie. Są to ryzyka nadmiernych emisji, ryzyka skażenia środowiska naturalnego, ryzyka przekroczenia dopuszczalnych limitów wytwarzania odpadów.

Ryzyka i szanse projektów. Ryzyka projektów monitorowane są z większą częstotliwością w stosunku do ryzyk korporacyjnych. Monitorowaniu podlega ryzyko budżetowe, ryzyko spełnienie wymagań klienta, ryzyka terminowość i jakość poszczególnych etapów projektu (konstrukcji, technologii, produkcji, homologacji).

Zintegrowany System Zarządzania

Ochrona środowiska stanowi integralną część naszej strategii. Nieustannie podejmujemy działania mające na celu zmniejszenie negatywnego wpływu działalności spółki na środowisko i osiąganie coraz lepszych wyników środowiskowych. W NEWAG S.A. w Nowym Sączu został wdrożony, jest skutecznie utrzymywany i ciągle doskonalony Zintegrowany System Zarządzania, w ramach którego funkcjonuje również system zarządzania środowiskowego zgodny z wymaganiami normy ISO 14001 oraz system zarządzania energią zgodny z wymaganiami normy ISO 50001. Wdrożenie i utrzymanie obu tych systemów ma na celu zwiększenie efektywności środowiskowej i energetycznej firmy oraz zapewnienie właściwego nadzoru nad wpływem firmy i jej działań na środowisko naturalne oraz zużycie nieodnawialnych zasobów naturalnych.
W 2016 i 2017 roku firma uzyskała certyfikaty potwierdzające spełnienie przez wdrożone systemy wymagań norm ISO 14001 i 50001. Certyfikaty wydane zostały na podstawie pozytywnego wyniku badania audytowego przeprowadzonego przez zewnętrzną, akredytowaną jednostkę certyfikującą BV. W grudniu 2017 roku system zarządzania środowiskowego został poddany ponownej ocenie w związku z aktualizacją wymagań normy odniesienia. Ponowna ocena była podstawą do uzyskania certyfikatu na zgodność ze zaktualizowanymi wymaganiami normy ISO 14001.

Polityka Zintegrowanego Systemu w zakresie zarządzania środowiskowego i energią

Dla zapewnienia promowania przyjętego kierunku działania w zakresie ochrony środowiska Zarząd Spółki wdrożył Politykę Zintegrowanego Systemu Zarządzania i zobowiązał do jej przestrzegania wszystkich pracowników i dostawców spółki. Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania nadaje kierunek rozwoju w zakresie zarządzania jakością, środowiskiem i energią, wyznacza długoterminowe cele i wskazuje priorytety Spółki w omawianym zakresie. Polityka dostępna jest dla wszystkich stron zainteresowanych na stronie internetowej spółki.

1.3 Zarządzanie etyką

W trosce o zachowanie najwyższych standardów etycznych wprowadziliśmy w Spółce w 2016 r. w życie „Kodeks Etyki" określający zasady transparentnej i uczciwej współpracy z dostawcami i usługodawcami. Zasady te dotyczą całości relacji, począwszy od prowadzenia procesu ofertowego, poprzez kwalifikację, po wybór dostawcy i usługodawcy. Aby zapewnić obiektywizm w wyborze oferenta, Kodeks określa również dopuszczalne granice relacji z dostawcami i podwykonawcami – zabronione jest przyjmowanie prezentów powyżej określonej symbolicznej wartości (pieniędzy, dóbr materialnych, usług, rozrywek, podróży oraz wszelkich innych form podarunków). Dozwolone jest natomiast przyjmowanie skromnych upominków firmowych, takich jak artykuły promocyjne, sporadycznych posiłków czy zaproszeń na imprezy sponsorowane przez dostawcę lub usługodawcę. Fakt przyjęcia takiego upominku nie może w żaden sposób wpływać na decyzje osoby dokonującej zakupu lub osoby projektującej w stosunku do dostawcy.

Wszyscy pracownicy Pionu Zakupów zostali obowiązkowo zapoznani z Kodeksem Etyki w ramach przeszkolenia stanowiskowego i potwierdzili jego znajomość na karcie przechowywanej w teczkach osobowych, a aktualna treść Kodeksu jest dostępna w sieci intranetowej firmy.

W 2017 r. odnotowano jeden przypadek potencjalnego naruszenia standardów etycznych przez pracownika Pionu Zakupów – w chwili powstawania niniejszego sprawozdania przypadek ten był jeszcze w trakcie szczegółowej analizy.

Spółka jest zaangażowana w budowanie relacji opartych na uczciwości i zaufaniu ze wszystkimi swoimi dostawcami. Oczekujemy od dostawców:

1. całkowicie transparentnych działań, w poszanowaniu prawa konkurencji,
2. walki z korupcją i praniem brudnych pieniędzy,
3. zaangażowania w ochronę własności intelektualnej,
4. zagwarantowania poufności otrzymywanych informacji.

Aby zapewnić spełnienie powyższych oczekiwań, każdy potencjalny dostawca lub podwykonawca firmy NEWAG S.A., podejmujący współpracę ze Spółką, jest zobowiązany do podpisania umowy o zachowaniu poufności, która jest niezbędna do otrzymania zapytania ofertowego wraz z niezbędną dokumentacją techniczną. W roku 2018 planowane jest wprowadzenie Karty Etyki Dostawcy, dostępnej na publicznej stronie internetowej firmy NEWAG S.A.
Misja Pionu Zakupów NEWAG S.A. polega na zagwarantowaniu klientom wewnętrznym dostępności materiałów i usług poprzez wybór dostawców, którzy spełniają wymogi techniczne i ekonomiczne (jakości, kosztów, terminowości, bezpieczeństwa i wiarygodności) określone przez NEWAG S.A., oraz spełniają oczekiwania Spółki w obszarach społecznym i środowiskowym. Jednym ze składników misji Pionu Zakupów jest również nawiązywanie długoterminowych relacji z dostawcami. Oznacza to przede wszystkim wspieranie ich rozwoju w celu tworzenia wspólnych wartości, prowadzenie dialogu dotyczącego jakości, utrzymywanie regularnej komunikacji oraz promowanie innowacyjności.

Wskaźnik	2017	2016
Czy organizacja posiada formalny Kodeks Etyczny lub równoważny dokument odpowiadający na potrzeby organizacji.	Tak	Tak

Liczba zgłaszanych skarg potencjalnych naruszeń standardów etycznych	1	0

2 Obszar środowiskowy

CEL: Produkujemy pojazdy z poszanowaniem dla środowiska i nieodnawialnych zasobów naturalnych.

Dla zapewnienia promowania przyjętego kierunku działania w zakresie ochrony środowiska Zarząd Spółki wdrożył Politykę Zintegrowanego Systemu Zarządzania i zobowiązał do jej przestrzegania wszystkich pracowników i dostawców spółki. Polityka Zintegrowanego Systemu Zarządzania nadaje kierunek rozwoju w zakresie zarządzania jakością, środowiskiem i energią, wyznacza długoterminowe cele i wskazuje priorytety Spółki w omawianym zakresie. Polityka dostępna jest dla wszystkich stron zainteresowanych na stronie internetowej Spółki.

Cele zawarte w polityce wynikają i są spójne z celami strategicznymi Spółki, przekładają się także na cele operacyjne. W ich ramach podejmowane są działania zarówno doskonalące, które mają na celu zwiększenie konkurencyjności spółki oraz jakości i innowacyjności dostarczanych pojazdów, ale także działania optymalizacyjne i doskonalące w obszarze minimalizowania negatywnego wpływu działalności firmy na środowisko. W ramach utrzymywanego systemu zarządzania środowiskowego badane są i oceniane aspekty środowiskowe. Na bazie przeprowadzanej cyklicznie analizy i oceny, wyznaczane są aspekty znaczące z punktu widzenia wpływu prowadzonej działalności na środowisko. Wyznaczenie znaczących aspektów środowiskowych pozwala na zdefiniowanie ściśle ukierunkowanych działań ograniczających negatywny wpływ firmy na środowisko oraz nakierowanych na ograniczanie potencjalnych ryzyk środowiskowych związanych z tymi wpływami.

Zakład Spółki w Nowym Sączu zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie Dworca Kolejowego i stacji towarowej po południowej stronie linii kolejowej Nowy Sącz – Krynica. Na kierunku północnym od Zakładu – tj. za torami kolejowymi, terenem dworca i Parowozowni znajduje się centrum miasta ze zwartą zabudową miejską wysoką (odległość ok. 500 m). Od strony zachodniej znajdują się obszary zagospodarowane przemysłowo, gdzie zlokalizowane są bazy autobusowe oraz zakłady produkcyjno-usługowe. Od strony południowej i południowo- wschodniej Zakład bezpośrednio graniczy z terenami przewidywanymi pod budowę „Galerii Handlowej" oraz wolnostojącymi budynkami mieszkalnymi (zabudowa jednorodzinna wolnostojąca) głównie wzdłuż ul. Nawojowskiej i przy ul. Wyspiańskiego - osiedle „Nowa Kolonia".
Teren zakładu i najbliższego otoczenia stanowią obszary przekształcone w ponad 90%, od dziesięcioleci wykorzystywane gospodarczo i zurbanizowane infrastrukturą transportowo-komunikacyjną, przemysłowo-usługową oraz zabudową jednorodzinną.
W strefie bezpośredniego oddziaływania zakładu, jak również na terenach sąsiednich nie ma obszarów podlegających ochronie specjalnej w myśl przepisów ustawy o ochronie przyrody.
Diagnoza stanu i funkcjonowania środowiska obszaru lokalizacji Spółki wraz z przyległymi terenami wykazuje zróżnicowaną wrażliwość i odporność na degradację środowiska przyrodniczego, co ma bezpośredni wpływ na funkcjonowanie firmy w kontekście zarządzania środowiskowego, zarządzania energią, minimalizowania negatywnych wpływów na otoczenie, interesariuszy oraz czynników wewnętrznych i zewnętrznych. Specyficzne warunki klimatyczne

panujące w Kotlinie Sądeckiej, cechujące się wysoką częstotliwością występowania cisz, zwiększoną średnią wilgotnością powietrza, dużą liczbą dni z mgłą oraz niekorzystnymi warunkami wentylacyjnymi, sprzyjają koncentracji zanieczyszczeń atmosferycznych. Rozumiemy i podzielamy, wynikające z wyżej wymienionych uwarunkowań, zidentyfikowane oczekiwania interesariuszy, dlatego też szczególny nacisk kładziemy na minimalizowanie negatywnego wpływu zakładu Spółki na środowisko naturalne i ograniczanie zużycia nieodnawialnych surowców naturalnych.

Spółka posiada w swojej strukturze jeden wydział zamiejscowy, zlokalizowany we wschodniej części miasta Gliwice na obszarach od dziesięcioleci zurbanizowanych przemysłowo. W bezpośrednim sąsiedztwie terenu zakładu nie występuje zabudowa mieszkalna. Od strony zachodniej i wschodniej zlokalizowane są obiekty przemysłowo-produkcyjne innych zakładów przemysłowych. Od strony północnej zakład graniczy z ulicą Chorzowską oraz terenami zalesionymi obszaru Parku Kultury i Wypoczynku. Od strony południowej przebiega linia kolejowa, z którą zakład ma połączenie poprzez własna bocznicę kolejową.
Usytuowanie wydziału w obszarze w 100% przekształconym od dziesięcioleci gospodarczo infrastrukturą transportowo-komunikacyjną i przemysłowo-usługową stanowi, że zidentyfikowane oczekiwania interesariuszy zewnętrznych są takie same i równorzędnie normatywne na środowisko i otoczenie.

2.1 Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: zużycie materiałów i surowców

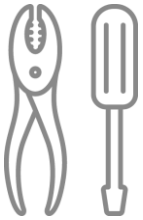

Projektując i produkując nasze pojazdy bierzemy pod uwagę cały cykl życia wyrobu. Naszym celem jest spełnienie zakładanych wskaźników niezawodności oraz parametrów produkowanych pojazdów (np. waga), co przekłada się na ilość zużywanych materiałów w ramach napraw i obsługi gwarancyjnej oraz kosztów i końcowej utylizacji lub dalszego wykorzystania materiałów. To z kolei wpływa na dalsze ograniczenie zużycia zasobów nieodnawialnych w trakcie eksploatacji pojazdów.

Wymagania w zakresie ochrony środowiska stawiamy również naszym dostawcom. Zobowiązujemy naszych dostawców do przeanalizowania oddziaływania dostarczanych przez nich wyrobów na środowisko w celu:

- minimalizacji oddziaływania wyrobu na środowisko w trakcie eksploatacji,
- minimalizacji powstawania szkodliwych substancji poprzez produkcję wykorzystującą technologie przyjazne środowisku naturalnemu
- uwzględnienia w projekcie opcji technologicznych pozwalających na utylizację materiałów, które nie podlegają ponownemu wykorzystaniu, w sposób nieszkodliwy dla środowiska.

2.2 Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: paliwa i energia

W naszym procesie produkcyjnym zużywamy prąd oraz olej napędowy. Wykorzystywana jest również energia cieplna.

Wskaźnik	2017	2016
zużycie energii i bazowej - MWh/h	0,01469879	0,01489437

zużycie energii cieplnej - MWh/h	0,00939155	0,00868244
zużycie energii elektrycznej – MWh/h	0,00359429	0,00346846
Zużycie oleju napędowego – MWh/h	0,00101648	0,00209453

2.3 Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: woda

Najbardziej narażone na degradację są wody podziemne czwartorzędowego poziomu wodonośnego ze względu na znaczną przepuszczalność gruntów. Zanieczyszczenia skoncentrowane w powierzchniowych warstwach gruntu, mogą, na skutek realizacji obiektów przemysłowych i infrastruktury technicznej przedostawać się w tereny o wyższym współczynniku infiltracji i pośrednio prowadzić do obniżania jakości wód podziemnych zgromadzonych w GZWP.

Powyższe uwarunkowanie determinuje funkcjonowanie i dalszy rozwój działalności produkcyjnej firmy pod względem inwestycyjnym, procesowo-technologicznym w zakresie ochrony gruntu przed zanieczyszczeniami i przekształceniami zagrażającymi skażeniem wód podziemnych. W tym kontekście należy wymienić:

- wdrażane od szeregu lat zmiany profilu produkcyjno-technologicznego i modernizacja infrastruktury technicznej zakładu, co pozwoliło na całkowitą likwidację procesów mycia części i podzespołów taboru kolejowego w myjniach tunelowych (znaczące zużycie wody i związane z tym wytwarzanie ścieków przemysłowych),
- ograniczenie do niezbędnego minimum zużycia wody w obecnie stosowanych procesach technologicznych, co znacząco wpłynęło na zmniejszenie jej zużycia, a tym samym powstawanie ścieków przemysłowych,
- wdrożenia zamkniętych procesów technologicznych z zastosowaniem biodegradowalnych środków myjących, z odbiorem zużytych roztworów myjących bezpośrednio z miejsca ich powstawania do neutralizacji i unieszkodliwiania przez specjalistyczne firmy zewnętrzne, co całkowicie wyeliminowało problem zagrożeń ściekami przemysłowymi na terenie zakładu,
- wprowadzenie obecnego profilu produkcyjnego i zastosowanie nowych technologii, co pozwoliło na ograniczenie zużycia wody podziemnej do procesów technologicznych do 10% ogółu pobranej wody w ciągu roku, a likwidacja w październiku 2017 roku ciepłowni zakładowej pozwoli na dalsze zmniejszenie zużycia wody w 2018 roku o ok. 5%,
- wprowadzenie na terenie zakładu bezwzględnego zakazu wylewania do kanalizacji zakładowej i do gruntu jakichkolwiek zanieczyszczeń lub ścieków,
- wykonanie miejsc magazynowania i przeładunku odpadów poprodukcyjnych zgodnie z obowiązującymi przepisami ochrony środowiska, co zapewnia ochronę terenu przed zanieczyszczeniami,
- wdrożenie procedur i instrukcji postępowania z substancjami ciekłymi i chemikaliami, zabezpieczające przed wystąpieniem ewentualnych wycieków i zanieczyszczeń podczas ich stosowania lub transportu,
- okresowe szkolenie wszystkich pracowników produkcyjnych i obsługi technicznej zakładu w zakresie obowiązków związanych z ochroną przed zanieczyszczeniami i degradacją terenu i gruntów, w tym obszarów zieleni urządzonej,
- odprowadzanie wód opadowych i roztopowych z terenów utwardzonych, dróg zakładowych i powierzchni dachów kanalizacją zakładową do miejskiej sieci

kanalizacji burzowej, oraz ścieków sanitarno-bytowych z pomieszczeń socjalnych, szatni, umywalni do kanalizacji sanitarnej miasta,

- prowadzenie na terenie zakładu monitoringu stanu wód podziemnych poprzez coroczne badanie wód z piezometrów zlokalizowanych na terenie zakładu (od lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku),
- prowadzenie codziennego monitoringu poboru wód podziemnych z własnych ujęć wody pitnej zlokalizowanych na terenie zakładu,
- okresowe kontrolowanie NEWAG S.A. przez terenowe organy ochrony środowiska, które na podstawie kontroli bezpośrednich oraz wyników badań i pomiarów nie stwierdziły nieprawidłowości,

- brak skarg i konfliktów z właścicielami działek bezpośrednio sąsiadujących z terenem zakładu, w związku z prowadzoną na terenie NEWAG S.A. działalnością produkcyjną.

Wskaźnik	2017	2016
pobór wody podziemnej – Nowy Sącz (m3/h)	0,013226453	0,011678349
pobór wody z sieci miejskiej – Gliwice (m3/h)	0,047929481	0,01887101

2.4 Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: bioróżnorodność

W strefie bezpośredniego oddziaływania zakładu, jak również na terenach sąsiednich, nie ma obszarów podlegających ochronie specjalnej w myśl przepisów ustawy o ochronie przyrody.

2.5 Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: emisje do atmosfery

Wrażliwym aspektem środowiskowym w rejonie lokalizacji zakładu jest powietrze atmosferyczne.
Na pogarszanie się standardów jakości powietrza atmosferycznego mają obecnie wpływ czynniki antropogeniczne: wzrost natężenia ruchu samochodowego, wzrost powierzchni parkingów, składowisk, zakłady przemysłowe, położenie w sąsiedztwie terenów usługowo - mieszkaniowych oraz czynniki naturalne, tj. niekorzystne warunki wentylacyjne sprzyjające koncentracji zanieczyszczeń, tendencji do powstawania zastoisk inwersyjnego powietrza, czy znaczny udział dni z ciszą (do 50% w ciągu roku). Jest to kolejny czynnik środowiskowy, który determinuje funkcjonowanie i rozwój zakładu. Lokalizacja obiektów kubaturowych winna być realizowana tak, by nie ograniczać warunków wentylacyjnych, tj. poprzecznie do kierunku południowy zachód – północny wschód.

Instalacje i procesy technologiczne, jakie funkcjonują w zakładzie oraz planowane do wdrożenia, będące źródłami emisji zanieczyszczeń do powietrza, muszą uwzględniać rygorystyczne przestrzeganie obowiązujących standardów emisyjnych, a w przypadkach szczególnych praktycznie winny być eliminowane z terenu zakładu.

Przykładem takich działań jest likwidacja w roku 2017 ciepłowni zakładowej z siedziby Spółki w Nowym Sączu, czy wcześniej zlikwidowane: odlewnia żeliwa, kuźnia i resorowania, czyszczalnia odlewów, stolarnia mechanicznej obróbki drewna, odlewnia metali kolorowych, malarnia

lokomotyw spalinowych, oraz szereg pomniejszych stanowisk mycia rozpuszczalnikami organicznymi.
Wdrażając ww. działania modernizacyjne procesów produkcji oraz likwidacji uciążliwych źródeł emisji przyczyniliśmy się do znaczącej redukcji zanieczyszczeń wprowadzanych do powietrza na terenie miasta, co ma szczególne znaczenie ze względu na specyficzne uwarunkowania środowiskowo-lokalizacyjne zakładu.
W efekcie tych działań na przestrzeni ostatnich kilku lat wyeliminowaliśmy wprowadzanie z terenu NEWAG S.A. do powietrza średniorocznie ok. **200 Mg** różnego rodzaju zanieczyszczeń gazowo-pyłowych, co jest wartością znaczącą dla poprawy jakości powietrza na terenie miasta.
Pozwala to na ograniczenie niekorzystnych skutków słabego przewietrzania wynikającego z ww. warunków klimatycznych Kotliny Sądeckiej.

W 2018 roku planowana jest dalsza eliminacja potencjalnych źródeł emisji zanieczyszczeń gazowo-pyłowych do powietrza poprzez likwidację hamowni silników spalinowych.
Monitoring własny oraz pomiary kontrolne WIOŚ w ostatnich latach nie wykazują występowania przekroczeń dopuszczalnych wartości emisji zanieczyszczeń gazowo-pyłowych wprowadzanych do powietrza z obecnie funkcjonujących instalacji NEWAG S.A.

Na terenie zakładu w Nowym Sączu nie ma instalacji mogących być potencjalnymi źródłami transgranicznych emisji zanieczyszczeń.

W lokalizacji Gliwice problematyka emisji zanieczyszczeń pyłowo-gazowych nie jest tematem tak wrażliwym jak w NEWAG Nowy Sącz. Wynika to z uwarunkowań lokalizacyjnych i środowiskowych obszaru na którym funkcjonuje wydział zamiejscowy w Gliwicach. Dotrzymywanie normatywów wartości emisji zanieczyszczeń określonych w pozwoleniu jest elementem wystarczającym.
Warto podkreślić, ze wyeliminowanie emisji ze spalania węgla w kotłowni zakładowej w związku z wyłączeniem obiektu z eksploatacji jest znaczącym działaniem proekologicznym poprawiającym stan środowiska lokalnego.

Wskaźnik	**2017**	**2016**
wskaźnik zgodności źródeł emisji z pozwoleniem (wartość 100 oznacza wykorzystanie w 100% źródeł emisji ujętych w pozwoleniu)	69%	86%
Wielkość emisji CO2 (Mg)	5217	7742
opłaty środowiskowe z tytułu wprowadzania gazów i pyłów do powietrza - Nowy Sącz (przeliczone przez ilość godzin przepracowanych w roku)	0,030 zł	0,027 zł
opłaty środowiskowe z tytułu wprowadzania gazów i pyłów do powietrza - Gliwice (przeliczone przez ilość godzin przepracowanych w roku)	0,015 zł	0,018 zł

2.6 Oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie: odpady i ścieki

Znaczącym efektem osiągniętym przez Spółkę jest również zmiana rodzajowa powstających obecnie odpadów poprodukcyjnych. Zredukowano do niezbędnego minimum odpady podlegające utylizacji, a odpady unieszkodliwiane przez składowanie praktycznie nie występują w obecnym profilu produkcji Spółki.

Z ogólnej masy wytworzonych odpadów w 2017 roku ok. 94% stanowią odpady podlegające recyklingowi, odzyskowi i regeneracji, a zatem wtórnemu wykorzystaniu gospodarczemu.

Osiągnięto to między innymi poprzez uwzględnienie zagadnień związanych z gospodarką odpadami w procesie dostosowania zakładu do nowych technologii produkcji, a także w systemie zarządzania środowiskowego NEWAG S.A. zgodnego z normą ISO 14001 : 2015.

W ramach prac dostosowujących Spółkę do nowych wyzwań i potrzeb w zakresie postępowania z odpadami na terenie zakładu oraz gospodarki odpadami zrealizowano i wdrożono w 2017 roku:

- nową zbiornicę magazynową służącą do selektywnego gromadzenia odpadów przemysłowych i komunalnych zgodnie z wymogami przepisów ochrony środowiska,
- urządzenia do zmniejszania objętościowego odpadów opakowaniowych z tektury i tworzyw sztucznych,
- zmodyfikowany system selektywnego zbierania odpadów i przekazywania tych odpadów do zbiornic magazynowych przez wyspecjalizowane służby zakładowe, eliminując tym samym dotychczasowe nieprawidłowości dotyczące selektywnego zbierania i magazynowania odpadów,
- ulepszony system dostaw farb i lakierów przez dystrybutora zewnętrznego zapewniający ich dostawy w ilościach niezbędnych w danym procesie technologicznym, co wyeliminowało powstawanie resztek oraz odpadów farb i lakierów niewykorzystanych w danym cyklu malowania pojazdów,
- zmodernizowany system ciepłowniczy zakładu pozwalający na trwałe wyłączenie z eksploatacji ciepłowni zakładowej w dniu 27 października 2017 roku, co przyczyni się do dalszego zmniejszenia ilościowego wytwarzanych odpadów (kod 10 01 80 mieszanki popiołowo-żużlowej o ponad 1200 Mg rok/roku [2017/2018]),
- obowiązek weryfikacji odbiorców odpadów z terenu zakładu, którzy muszą posiadać wymagane zezwolenia na odbiór i gospodarowanie danymi rodzajami odpadów (od początku obowiązywania przepisów dotyczących gospodarki odpadami)

W ramach corocznych audytów wewnętrznych dotyczących gospodarki odpadami w Spółce oraz szkoleń, odnoszących się do przestrzegania obowiązujących procedur i instrukcji, kształtowana jest wśród pracowników odpowiednia świadomość ekologiczna i hierarchia wartości, które wspierają osiąganie wyznaczonych w tym zakresie celów.

W gospodarce odpadami podstawowe znaczenie mają motywacje zdrowotne i ekonomiczne. Niewłaściwe zbieranie, gromadzenie, magazynowanie i składowanie odpadów może stworzyć duże zagrożenie zdrowotne i epidemiologiczne. Z kolei motywy ekonomiczne są bodźcem do minimalizowania ilości odpadów oraz ich selektywnej zbiórki.

Równorzędne działania w tym zakresie realizowane są na terenie wydziału zamiejscowego w Gliwicach.

Wskaźnik	2017	2016
Ścieki z terenu odprowadzane do kanalizacji miejskiej (Nowy Sącz) w m3/h	0,013236715	0,011678349
Ścieki z terenu odprowadzane do kanalizacji miejskiej (Gliwice) w m3/h	0,047929481	0,01887101
Wielkość emisji CO2 (Mg)	5217	7742
wskaźnik ilościowy wytwarzanych odpadów rok/roku [Mg], zgodności rodzajowej z pozwoleniem [kody], ilości [Mg] rodzajowej z pozwoleniem w odniesieniu rocznym.	37%	53%

2.7 Zapewnienie zgodności z prawem i opłaty środowiskowe

Aktywnie zarządzamy ryzykiem utraty zgodności w obszarze ochrony środowiska. Utrzymujemy, monitorujemy i aktualizujemy naszą bazę wiedzy w zakresie obowiązujących nas wymagań prawnych i naszych zobowiązań. Cyklicznie przeprowadzamy analizę i ocenę zgodności naszych działań z obowiązującymi Spółkę wymaganiami prawnymi. Poddajemy weryfikacji dowody zgodności, a w razie pojawienia się zmian – planujemy i wdrażamy działania dostosowujące Spółkę do obowiązujących przepisów. Ocena zgodności wykonywana jest na kilku poziomach, co zwiększa jej efektywność.

W 2017 roku została przeprowadzona w zakładzie planowana kontrola okresowa WIOŚ w zakresie przestrzegania przepisów i decyzji administracyjnych w obszarze ochrony środowiska. Podczas kontroli nie stwierdzono naruszeń i wykroczeń. Spółka rzetelnie wypełniała także obowiązki sprawozdawcze w zakresie ochrony środowiska. Działania minimalizujące negatywny wpływ Spółki na środowisko naturalne są dla nas powodem do dumy.

Wysokość opłat z tyt. gospodarczego korzystania ze środowiska wyniosła 70 tys. zł.

3 Obszar społeczny i pracowniczy (S)

CEL: Szanujemy każdego człowieka.

3.1 Korzystanie z pomocy publicznej i zlecenia publiczne

Spółka realizuje dwa projekty objęte dofinansowaniem NCBiR:

- Pierwsza na świecie 4-osiowa lokomotywa z zaawansowanymi spalinowo-elektrycznymi wielosystemowymi układami napędowymi zgodna z TSI 2014,
- Pierwsza na świecie rodzina autonomicznych, rekonfigurowanych, bimodalnych pojazdów trakcyjnych przeznaczonych do realizacji przewozów w ruchu pasażerskim międzyregionalnym, regionalnym i aglomeracyjnym, spełniających wymagania Technicznych Specyfikacji Interoperacyjności TSI. W ramach tego projektu otrzymane w roku 2017 dofinasowanie wyniosło 421,7 tys. zł.

Kwestia zamówień publicznych została przedstawiona w punkcie 1.1.
Spółka za rok 2017 odprowadziła do budżetu państwa kwotę 62,1 mln zł tytułem zaliczek na podatek dochodowy osób fizycznych (pracownicy i zleceniobiorcy), podatku dochodowego od osób prawnych oraz podatku VAT. Ponadto do jednostek samorządu terytorialnego w formie podatku od nieruchomości oraz opłat za wieczyste użytkowanie terenu trafiła kwota 4,85 mln zł.

3.2 Poziom zatrudnienia i poziom wynagrodzeń

Funkcjonowanie systemu zarządzania zasobami ludzkimi w Spółce oparte jest na zasadach powszechnie obowiązującego prawa polskiego i międzynarodowego. W Spółce oraz Spółkach zależnych przestrzegane są wszelkie normy mające na celu zapewnienie godnych, bezpiecznych i zapewniających równość warunków pracy i płacy.

NEWAG S.A. prowadzi politykę równości zarówno w stosunku do swoich pracowników, jak i kandydatów do pracy. Proces rekrutacyjny jest transparentny i oparty na jasno określonych kryteriach rekrutacyjnych, a wybór kandydata do pracy następuje na podstawie oceny stopnia dopasowania kompetencji posiadanych przez kandydata do profilu stanowiska pracy. Przyjęta przez Spółkę polityka zatrudnienia sprzyja zatrudnianiu osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Chcąc zapewnić stabilność zatrudnienia, NEWAG zatrudnia pracowników na umowę o pracę, a umowy cywilnoprawne oraz formy samozatrudnienia należą do nielicznych przypadków wariantów współpracy.

Podział wg rodzaju zatrudnienia:

	31.12.2017	31.12.2016
umowy o pracę	98,8%	98,2%
pozostałe formy zatrudnienia	1,2%	1,8%

Podział pracowników wg grup wiekowych:

	2017	2016
19-24	9,9%	10,0%
25-34	25,5%	26,4%
35-44	14,7%	13,9%
45-54	28,8%	31,1%
55-64	20,8%	18,2%
65+	0,3%	0,3%

NEWAG S.A. stale podejmuje działania na rzecz poprawy warunków socjalnych pracowników świadczących pracę, poprzez inwestycje w modernizację dotychczas istniejących budynków oraz budowę nowych. Dotyczy to w szczególności dostosowywania do odpowiednich warunków pomieszczeń socjalnych oraz poprawy czynników mających wpływ na bezpieczeństwo pracy i komfort wykonywania obowiązków zawodowych w halach produkcyjnych, takich jak montaż nagrzewnic, czy też urządzeń odpylających. Pracownikom pracującym w halach produkcyjnych zapewniane są środki ochrony indywidualnej oraz 3 komplety odzieży roboczej serwisowanej na bieżąco.

Przeciętne wynagrodzenie w Spółce bez wynagrodzenia Zarządu wyniosło 4 142 zł brutto.

3.3 Relacje ze stroną pracowniczą i wolność zrzeszania

W NEWAG S.A. funkcjonują trzy związki zawodowe: NSZZ Solidarność, NSZZ Pracowników NEWAG S.A. oraz Związek Zawodowy Pracowników NEWAG S.A. Obecnie stosunki między związkami zawodowymi, a Spółką NEWAG S.A. są poprawne.

W NEWAG S.A. działa również Społeczna Inspekcja Pracy, która bierze aktywny udział w kształtowaniu bezpiecznych i higienicznych warunków pracy, regularnie spotykając się z przedstawicielami pracodawcy w ramach Komisji BHP. Rada Pracownicza w NEWAG S.A. nie zawiązała się powtórnie po upływie pierwszej kadencji Rady.

Od roku 2012 nie doszło do żadnego strajku. W 2016 r. Związki Związek Zawodowy NSZZ „Solidarność" oraz Związek NSZZ Pracowników NEWAG S.A. wszczęły spór zbiorowy, który trwa nadal. Ostatnimi działaniami w ramach sporu były postępowanie mediacyjne zakończone w 2016 r. oraz wezwanie Spółki NEWAG S.A. do potwierdzenia statusu sporu zbiorowego jako zakończonego skierowanego do obu wyżej wymienionych związków. Związku do dnia dzisiejszego nie udzieliły odpowiedzi.

3.4 Bezpieczny pracodawca

CEL: Produkujemy bezpieczne pojazdy w bezpieczny sposób.

Zgodnie z polityką bezpieczeństwa NEWAG realizowane są odpowiednie zadania we wszystkich obszarach działania Spółki, prowadzące do obniżenia poziomu wskaźników wypadkowości.

Celem NEWAG jest obniżenie liczby wypadków pracowników i podwykonawców przy pracy oraz utrzymanie liczby pożarów i awarii przemysłowych na poziomie zerowym. W ciągu ostatnich trzech lat (2015-2017) odnotowano bardzo znaczący spadek wypadkowości. Liczba wypadków przy pracy w 2017 roku w stosunku do 2015 roku zmniejszyła się dziesięciokrotnie, a w 2016 roku czterokrotnie.

Wskaźnik wypadkowości - liczba wypadków przy pracy skutkujących zwolnieniem lekarskim pracowników Spółki w danym roku * 1000000/liczba roboczogodzin w tym okresie.

Wskaźnik	**2017**	**2016**
Wskaźnik wypadkowości	1,49	5,55

Od 2016 roku liczba wypadków w poszczególnych kwartałach malała, a w drugim kwartale 2017 r. wyniosła zero. Wszystkie wypadki w 2017 r. należały do kategorii wypadków lekkich. Najczęstsze przyczyny wypadków związane były z pieszym poruszaniem się oraz pracami transportowymi. Wśród poszkodowanych nie odnotowano kobiet. W latach 2016-2017 nie zarejestrowano wypadku wśród dostawców i podwykonawców realizujących pracę na terenie NEWAG.

		2016 r.		**2017 r.**	
		M	**K**	**M**	**K**
Liczba wypadków ciężkich	pracownicy	0	0	0	0
	podwykonawcy	0	0	0	0
Liczba wypadków śmiertelnych	pracownicy	0	0	0	0
	podwykonawcy	0	0	0	0

Dzięki działaniom podjętym w obszarze bhp liczba dni niezdolności do pracy spowodowanej wypadkami przy pracy, w 2017 r. zmniejszyła się ponad czterokrotnie w porównaniu do 2016 r. W NEWAG prowadzona jest identyfikacja czynników mogących potencjalnie powodować choroby zawodowe pracowników oraz badania środowiska pracy. Badania wykonywane są przez akredytowane laboratoria. W przypadku zidentyfikowania czynników szkodliwych na stanowiskach pracy realizowane są działania zapobiegawcze polegające na wdrożeniu odpowiednich rozwiązań organizacyjnych, technicznych oraz poprzez dobór właściwych środków ochrony indywidualnej.

		2016 r.		2017 r.	
		M	K	M	K
Liczba dni niezdolności do pracy spowodowanej wypadkami	liczba dni	1162	0	277	0
	na liczbę zatrudnionych	0,75	0	0,18	0
Liczba stwierdzonych chorób zawodowych		2	0	3	0
Liczba osób pracujących w warunkach przekroczenia NDS lub NDN		158	0	147	6

Audyty bhp

W celu poprawy standardów bezpieczeństwa w Spółce od 2017 r. prowadzone są comiesięczne audyty bhp zgodnie z Zintegrowanym Systemem Zarządzania, uwzględniające Zarządzanie Środowiskowe. W 2017 roku przeprowadzono 752 audyty bhp. Podjęte działania korygujące pozwoliły na wyeliminowanie stwierdzonych niezgodności w 91,6%.

Zdarzenia potencjalnie wypadkowe

Na podstawie rejestru zdarzeń potencjalnie wypadkowych podejmowane są działania ograniczające występowanie zagrożeń lub niebezpiecznych zdarzeń. W 2017 roku zidentyfikowano 233 niezgodności, które usunięto w 90,8%.

Wskaźniki częstotliwości i ciężkości wypadków przy pracy

W związku ze spadkiem liczby wypadków od 2017 r. zmniejszyły się również wskaźniki częstotliwości i ciężkości wypadków przy pracy.

Projekty na rzecz poprawy bezpieczeństwa

Wprowadzone w NEWAG programy, procedury i działania skutkowały zmniejszeniem liczby wypadków przy pracy w 2017 roku.

Podwykonawcy

Jednym z priorytetów NEWAG jest bezpieczeństwo pracowników firm zewnętrznych realizujących prace na terenie Spółki (podwykonawcy/dostawcy). Działania podjęte w celu poprawy bezpieczeństwa.

2016 rok:

- Wdrożenie procedury i procesu Współpracy i koordynacji prac firm zewnętrznych,
- Powołanie Koordynatorów,
- Prowadzenie przez Koordynatorów Dziennika prac,
- Wydanie Informatora dla gości (wersja PL i EN)
- Informowanie podwykonawców/dostawców przed podpisaniem umowy o wymaganiach w zakresie bhp, ochrony pożarowej i ochrony środowiska,
- Weryfikacja kompetencji pracowników podwykonawcy (uprawnienia, zaświadczenia lekarskie, zaświadczenia o szkoleniu w dziedzinie bhp, Plan bezpiecznego wykonywania prac),
- Opracowanie instrukcji dla firm zewnętrznych w zakresie bhp, ppoż. i ochrony środowiska (wersja angielska, rosyjska, bułgarska).
- Podpisanie zobowiązania podwykonawcy do przestrzegania zasad bhp, ppoż. i ochrony środowiska,
- Szkolenie osób przebywających na terenie Spółki – 4 moduły (stali podwykonawcy, dostawcy i serwis, osoby odwiedzające NEWAG na obszarze produkcyjnym, wycieczki (studenci, uczniowie).

2017 rok:

- Bieżąca kontrola pracowników podwykonawcy/dostawcy
- Rejestr niezgodności stwierdzonych w trakcie kontroli (intranet)
- Kwartalny raport do Zarządu Spółki.

2018 rok:

- Planujemy wprowadzić audyty BHP i środowiskowe naszych podwykonawców na terenie Spółki.
- Opracowanie instrukcji dla firm zewnętrznych w zakresie bhp, ppoż. i ochrony środowiska w języku włoskim.

Przeszkoliliśmy ponad 1500 osób z 244 firm zewnętrznych. W celu ochrony środowiska wszystkie rejestry i zapisy prowadzone są w wersji elektronicznej.

	2016 r.		2017 r.	
	Ilość	Realizacja	Ilość	Realizacja
Liczba przeszkolonych pracowników podwykonawcy/dostawcy	708	100%	867	100%
Liczba kontroli podwykonawców/dostawców	-	-	26	100%

Projekty zaplanowane i wdrożone w 2017 roku

Jednym z celów NEWAG jest osiągnąć standardy bhp na najwyższym poziomie, aby ten cel zrealizować co roku podejmujemy nowe inicjatywy i projekty oraz prowadzimy kampanie promującą bezpieczeństwo.

Nazwa	Opis	Realizacja
Konkurs BHP brygad	Czteroetapowy konkurs dla pracowników wydziałów produkcyjnych w celu podnoszenie wiedzy i świadomości związanej z bezpieczeństwem pracy. Konkurs odbywa się co kwartał. Laureaci otrzymują dyplomy i nagrody przyznane przez Prezesa Spółki.	100%
Tablica BHP	Umieszczone na wydziałach produkcyjnych tablice umożliwiają pracownikom dostęp do bieżących informacji w zakresie bhp ppoż. ochrony środowiska.	100%
Tablica interaktywna BHP	Rejestr dni bezwypadkowych – zapobieganie wypadkom poprzez motywowanie i promowanie bezpiecznych zachowań	100%
Edukacja w zakresie pierwszej pomocy – defibrylatory AED	Zakup 6 defibrylatorów AED ze środków pozyskanych z funduszu prewencyjnego PZU S.A. i PZU Życie. Szkolenie pracowników w zakresie udzielania pierwszej pomocy.	100%
Rejestr Zdarzeń Potencjalnie Wypadkowych	Rejestrowanie zauważonych zdarzeń potencjalnie wypadkowych lub zagrożeń i podjętych działań likwidujących lub ograniczających zdarzenie lub zagrożenie.	100%
Rejestry elektroniczne	Udostępnienie na serwerze zakładowym rejestrów: Rejestr Zdarzeń Potencjalnie Wypadkowych Rejestr audytów BHP Rejestr brygad Rejestr kontroli podwykonawców/dostawców	100%
Środki ochrony indywidualnej	Wdrożenie instrukcji dotyczącej stosowania środków ochrony indywidualnej. Zwiększenie dostępności środków ochronnych poprzez zainstalowanie automatów wydających.	100%
Edukacja	Szkolenia wewnętrzne pracowników: Działania profilaktyczne - zapobieganie wypadkom przy pracy	100%
Portal BHP	Dostęp do bazy danych i aktualnych wymogów w dziedzinie bhp	100%
Audyt BHP	Wdrożenie comiesięcznych audytów BHP zgodnie z Zintegrowanym Systemem Zarządzania.	100%

W NEWAG powołany jest Społeczny Inspektor Pracy oraz Inspektorzy Oddziałowi. Co kwartał odbywa się posiedzenie Komisji BHP z udziałem Społecznego Inspektora Pracy i przedstawicieli trzech działających związków zawodowych.

3.5 Rozwój i edukacja

CEL: Tworzymy i rozwijamy zespół zaangażowanych pracowników

Zarządzanie rozwojem zasobów ludzkich w Spółce ma na celu doskonalenie kompetencji, poszerzanie wiedzy oraz umiejętności praktycznych pracowników. Budowanie organizacji uczącej się i dzielenie się zdobytą wiedzą są nadrzędnymi wartościami firmy, przynoszącymi wymierne rezultaty w postaci umocnienia pozycji oraz zwiększenia konkurencyjności NEWAG na rynku.

System zarządzania rozwojem pracowników oparty jest na realizacji zaplanowanej polityki szkoleniowej, jak również jest odpowiedzią na bieżące potrzeby rozwojowe, zgłaszane przez menedżerów poszczególnych jednostek organizacyjnych.
Założenia polityki szkoleniowej NEWAG skupione są na rozpoznaniu potrzeb szkoleniowych pracowników oraz doskonaleniu kompetencji, mających wpływ na realizację strategii i celów organizacji. Zapewnienie pracownikom pełniącym kluczowe funkcje właściwego przygotowania do realizacji nowych zadań i projektów jest kluczowe dla permanentnego rozwoju firmy.
Równie istotne jest zapewnienie pracownikom odpowiedniego przeszkolenia i aktualizacji wiedzy, wymaganych ze względu na stosowanie nowych technologii, jak również stworzenie możliwości skutecznego przekazywania wiedzy wewnątrz organizacji.

Potrzeby rozwojowe określane są na podstawie zidentyfikowanej luki między obecnymi a wymaganymi kompetencjami pracowników, jak również informacji od menadżerów oraz indywidualnych sugestii pracowników.

Wskaźnik	2017	2016
Liczba przeszkolonych pracowników	2277	2455

3.6 Zarządzanie różnorodnością

W NEWAG S.A. obowiązuje Regulamin Pracy, Regulamin Wynagradzania i Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych. Postanowienia wspomnianych Regulaminów, stosuje się do wszystkich pracowników bez względu na rodzaj wykonywanej pracy, zajmowane stanowisko i rodzaj umowy. Pracodawca w szczególności podkreśla swój obowiązek przeciwdziałania dyskryminacji w zatrudnieniu, w tym dyskryminacji ze względu na płeć, wiek, niepełnosprawność, rasę, religię, narodowość, przekonania polityczne, przynależność związkową, pochodzenie etniczne, wyznanie, orientację seksualną, a także ze względu na zatrudnienie na czas określony lub nieokreślony albo w pełnym, lub w niepełnym wymiarze czasu pracy.

Spółka prowadzi politykę równości nie tylko w stosunku do swoich pracowników, ale także w stosunku do kandydatów do pracy. Proces rekrutacyjny jest transparentny i oparty na jasno określonych kryteriach rekrutacyjnych, a wybór kandydata do pracy następuje na podstawie oceny stopnia dopasowania kompetencji posiadanych przez kandydata do profilu stanowiska pracy. Przyjęta przez Spółkę polityka zatrudnienia sprzyja zatrudnianiu osób z orzeczonym stopniem niepełnosprawności. Chcąc zapewnić stabilność zatrudnienia, NEWAG zatrudniania

pracowników na umowę o pracę, a umowy cywilnoprawne oraz formy samozatrudnienia należą do nielicznych przypadków współpracy.

Stan zatrudnienia w NEWAG S.A. jest zróżnicowany pod kątem płci i wieku pracowników. Procentowy udział kobiet w strukturze zatrudnienia, a także wśród kadry zarządzającej systematycznie wzrasta.

Wskaźnik	**2017**	**2016**
Zatrudnienie	1508	1555
Liczba kobiet	175	174
Udział kobiet w zatrudnieniu	11,6%	11,2%

Wskaźnik	**2017**	**2016**
Udział kobiet w kadrze zarządzającej	19,4%	17,7%

Spółka prowadzi również politykę aktywizacji byłych pracowników w wieku emerytalnym, zorganizowanych w Klubie Rencistów i Emerytów przy NEWAG S.A., poprzez finansowanie wynajmu sali na cotygodniowe spotkania członków Klubu, paczek świątecznych i spotkań okolicznościowych oraz dofinansowywanie imprez kulturalno-rekreacyjnych. Ponadto Spółka organizuje spotkania na terenie zakładu, umożliwiając byłym pracownikom utrzymywanie wzajemnych kontaktów oraz powrót, do stanowisk pracy sprzed lat, niekiedy całkiem już odmienionych.

3.7 Prawa człowieka

W ocenie Zarządu, Spółka przestrzega praw człowieka. W zakresie łańcucha dostaw kwestia praw człowieka została omówiona w punkcie 1.1.10.

3.8 Praca dzieci i praca przymusowa

Spółka nie zatrudni dzieci ani nie czerpie korzyści z pracy przymusowej. W zakresie łańcucha dostaw kwestia ta została omówiona w punkcie 1.1.10.

3.9 Społeczności lokalne i zaangażowanie społeczne

3.9.1 Programy stypendialne i praktyki uczniowskie - współpraca z jednostkami edukacyjnymi na wszelkich poziomach, tj. szkoły zawodowe, technika i licea, uczelnie wyższe

Dążąc do rozwoju umiejętności praktycznych na lokalnym rynku pracy Spółka mocno angażuje się w organizację staży i praktyk dla uczniów oraz studentów placówek edukacyjnych, zwłaszcza na poziomie szkół średnich technicznych oraz wyższych. Spółka współpracuje zwłaszcza ze szkołami i uczelniami z Nowego Sącza, Krakowa oraz obszaru Górnego Śląska. W 2017 r dał się zauważyć istotny wzrost liczby praktykantów i stażystów zapoznających się ze specyfiką wybranego zawodu w NEWAG.

Wskaźnik	2017	2016
Ilość praktyk i staży	128	103

Spółka wspiera działalność lokalnego stowarzyszenia Sądecki Elektryk przy Technikum Elektrycznym w Nowym Sączu, fundując co roku nagrody w pikniku naukowym organizowanym

dla uzdolnionych uczniów, a pracownicy inżynieryjno-techniczni Spółki zasiadają w jury konkursowym.
W roku 2017 NEWAG uruchomił Program Stypendialny dedykowany studentkom i studentom Politechniki Krakowskiej im. Tadeusza Kościuszki z kierunku: Zarządzanie i Inżynieria Produkcji – specjalność: Inżynieria Produkcji Środków Transportu Masowego. Warunkiem przyznania stypendium było przejście procesu rekrutacyjnego do Programu Stypendialnego wraz z podjęciem stażu w Dziale Badań i Rozwoju w charakterze konstruktora - mechanika. W efekcie stypendia ufundowane przez Spółkę otrzymało czworo najlepszych studentek i studentów.
Aktywna współpraca z Politechniką Krakowską znalazła swoje odzwierciedlenie również we wspólnym projekcie nowo utworzonej specjalności, jaką jest Inżynieria Pojazdów Szynowych prowadzona przez Instytut Pojazdów Szynowych na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej. Specjalność ta łączy w sobie teorię i praktykę zgodnie z oczekiwaniami przyszłych pracodawców. W ramach przedmiotów specjalnościowych student zdobędzie wiedzę, umiejętności oraz doświadczenie praktyczne z zakresu budowy, projektowania, technologii, certyfikacji i eksploatacji pojazdów szynowych, które umożliwią mu łatwe podjęcie pracy w przedsiębiorstwach związanych z transportem szynowym i innych dziedzinach gospodarki. Nowa specjalność jest odpowiedzią na dynamiczny rozwój rynku pojazdów szynowych, a co za tym idzie wzrostu zapotrzebowania na wykwalifikowaną kadrę inżynierską w tej branży.

- Rozwiń Skrzydła Przedsiębiorczości – Program odpowiada na potrzebę rozwijania edukacji ekonomicznej, a także kształtowania postaw przedsiębiorczych na dynamicznym obecnie rynku pracy w Polsce. Program realizowany jest jako wsparcie przedmiotu Podstawy przedsiębiorczości w szkołach ponadgimnazjalnych. Idea programu wpisuje się w popularny współcześnie model szkoły otwartej, łączący edukację z życiem i ma na celu wykorzystanie w sposób praktyczny treści nauczania tego przedmiotu w kształtowaniu u uczniów postawy przedsiębiorczej. V edycja programu Rozwiń Skrzydła Przedsiębiorczości zwracała uwagę na firmy, które dbając o historię i tradycję, realizują innowacyjne projekty i przedsięwzięcia.
- Program „Wzory Przyszłości" pod patronatem Galerii BWA Sokół – to interdyscyplinarny cykl edukacyjny łączący wzornictwo, sztukę i technologię. I część cyklu obejmuje warsztaty dla studentów wzornictwa Wydziału Sztuki Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie przy współpracy z lokalnym producentem – firmą NEWAG S.A. II część - program wykładów, skierowana jest do szerokiego grona odbiorców.
- Stypendium im. Braci Potoczków - stypendium dla najzdolniejszej młodzieży z subregionu sądeckiego. W swoim statucie program ma za zadanie wspieranie nauki zdolnej młodzieży znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej. Jego celem jest również promowanie młodych talentów, uczniów twórczych, pragnących zrobić więcej i wiedzieć więcej dla własnego rozwoju i doskonalenia się.
- Nowa specjalność - Inżynieria Pojazdów Szynowych - na Politechnice Krakowskiej – Uruchomienie nowej specjalności prowadzonej przez Instytut Pojazdów Szynowych na Wydziale Mechanicznym Politechniki Krakowskiej przy współpracy z firmą NEWAG oraz innymi wiodącymi firmami z branży przemysłu taboru szynowego. Głównym założeniem specjalności jest ścisła współpraca z przedsiębiorstwami branżowymi.
- Wizyty w siedzibie firmy – wycieczki szkolne – W odpowiedzi na zainteresowanie okolicznych szkół i przedszkoli firma NEWAG przeprowadziła cykl wycieczek mających na celu przedstawienie procesu produkcji pojazdów szynowych oraz zapoznanie dzieci i młodzieży z charakterem pracy w NEWAG, oraz możliwościami, które ona daje. W roku 2017 siedzibę NEWAG odwiedziło blisko 700 uczniów wraz z opiekunami.

- Parafia NSPJ w Nowym Sączu – dofinansowanie na rzecz organizowanych warsztatów dla dzieci.
- Stowarzyszenie Sądecki Elektryk – dofinansowanie na rzecz realizacji działań bieżących. Stowarzyszenie zrzesza uczniów, nauczycieli oraz absolwentów, by móc pokazać swoje umiejętności i pasje, wspólnie rozwijać zainteresowania.

3.9.2 Sponsoring i działalność charytatywna

Spółka realizuje społeczny wymiar działalności także poprzez zaangażowanie w akcje charytatywne, pomoc potrzebującym, promocję wydarzeń sportowych oraz wsparcie w wymiarze edukacyjnym. Ponadto promuje pozytywne postawy i zachowania.

Szczególnie wspierane są akcje mające na celu pomoc dzieciom i młodzieży. Dofinansowanie uzyskują także wydarzenia propagujące zdrowy tryb życia i aktywność fizyczną, szczególnie zlokalizowane czy odnoszące się do lokalnej społeczności. Spółka nie przyjęła polityki zaangażowania społecznego i sponsoringowego, a można jedynie zaobserwować tendencję udziału w poszczególnych wydarzeniach, o udziale, w których każdorazowo decyduje Zarząd Spółki.

- Parafia NSPJ w Nowym Sączu – firma NEWAG wspomogła organizację ferii zimowych dla dzieci w Zakopanem, przekazując na to wydarzenie darowiznę.
- Parafia NSPJ w Nowym Sączu – dofinansowanie wakacyjnego obozu wypoczynkowego „Gargamel" dla dzieci.
- Caritas Diecezji Tarnowskiej – Wsparcie podopiecznego poprzez przekazanie kwoty na cel leczenia.
- Ogólnopolski Turniej Tańca Towarzyskiego o Puchar Dyrektora Małopolskiego Centrum Kultury SOKÓŁ w Nowym Sączu - Uczestnikami Turnieju są pary zrzeszone w Polskim Towarzystwie Tanecznym, reprezentujące kluby z województw: łódzkiego, małopolskiego, podkarpackiego i śląskiego, z miejscowości: Bielsko-Biała, Kraków, Krosno, Mielec, Mysłowice, Myślenice, Nowy Sącz, Przemyśl, Racibórz, Radomsko, Sosnowiec i Tarnów.
- Nagroda Ziarnko Gorczycy 2016 – Plebiscyt, podczas którego przyznawane są statuetki Ziarnka Gorczycy za działalność charytatywną, wsparcie i empatię dla innych osób, a także pomoc dla inicjatyw społecznych.
- SOIK – Ufundowanie nagród dla laureatów konkursu organizowanego przez Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Nowym Sączu.
- Parafia NSPJ w Nowym Sączu – Dofinansowanie spotkania Mikołajkowego dla dzieci.
- Specjalny Ośrodek Opiekuńczo-Wychowawczy w Nowym Sączu – zakup słodyczy dla podopiecznych.
- Spektakl świąteczny pod patronatem Gazety Krakowskiej, organizowany w Miejskim Ośrodku Kultury w Nowym Sączu.
- Upominki Świąteczne – Grupa pracowników NEWAG zdecydowała się przygotować paczki świąteczne dla dzieci będących pod opieką Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Akcja była koordynowana przez firmę Mariposa Med Spa. Grupa kilkudziesięciu dzieci otrzymała paczki przygotowane przez pracowników NEWAG.
- Fundacja Dzieciom „Zdążyć z Pomocą" - Przewodnią ideą Programu jest ratowanie zagrożonego życia dzieci, przywracanie im zdrowia, wspieranie ich edukacji, niesienie pomocy w trudnych warunkach materialnych.

- Fundacja Sursum Corda – darowizna na rzecz podopiecznej fundacji. Dziewczynka cierpi na rzadki i złośliwy nowotwór nerki.
- Centrum Jana Pawła II w Krakowie – darowizna na cele statutowe.

Kwota darowizn wyniosła – 82 424,42zł

Zrealizowane projekty sponsoringowe:

- Sądecka Dycha – 8. Edycja biegu ulicznego o Puchar Prezesa NEWAG S.A. Jego trasa wynosi 10 km i biegnie ze Starego do Nowego Sącza. Celem biegu jest promocja aktywności fizycznej. W VIII edycji biegu udział wzięło ponad 350 osób.
- STS Sandecja - Sponsoring Siatkarskiego Towarzystwa Sportowego Sandecja.
- Run 4 a smile – IV Międzynarodowy Bieg Charytatywny „Run 4 a Smile" dla dzieci i dorosłych, organizowany przez Fundację Młodzież-Edukacja-Przyszłość.
- AMS Paweł Górka – sponsoring motocyklisty Pawła Górki – byłego wicemistrza Polski 2013 w kategorii Superstock 1000, obecnie ścigającego się w prestiżowej kategorii Superbike.
- Nowosądecki Klub Sportowy Karate – darowizna
- Klub sportowy NARCIARNIA – dofinansowanie działalności klubu
- MUKS OGNIWO Sekcja Piłki Siatkowej – dofinansowanie na działalność klubu
- Aeroklub Podhalański – darowizna na działalność klubu.

Kwota sponsoringu wyniosła 43 919,26 zł.

Imię i nazwisko	Stanowisko	Podpis
Zbigniew Konieczek	Prezes Zarządu	_____
Bogdan Borek	Wiceprezes Zarządu	_____
Józef Michalik	Wiceprezes Zarządu	_____